

MAGYARAI

T. „Otthon” Írók és Hírlapírók Köre
HUNGARIA BUDAPEST
VII., Erzsébet-körút 9—11.

Igazgató és felelősszerkesztő: **dr Paál Árpád**

Laptulajdonos: **SZENT LÁSZLÓ NYOMDA R. T.**
Törv. szám: Tr. B. 11/11. Jun. 1938.

Főmunkatárs: **dr Gyárfás Elemér**

Halifax angol külügyminiszter rádióbeszéde Amerikához

**A történelmi körülményei által megkímélt két angolszász
nagyhatalom felelősségéről szólt az emberiség jobban
megpróbált népei iránt. — Utalt arra, hogy a müncheni
egyezmény nélkül Németország lehengerelte volna Cseh-
szlovákiát**

Londonból jelentik: Lord Halifax szerdán mondotta el Amerikához intézett rádióbeszédét. Beszédében a többi között ezeket mondotta:

— Húsz évvel ezelőtt közös ügyért harcoltunk, abban a meggyőződésben, hogy örök időkre száműzzük a háború szellemét. Ebben csalódtunk. Amíg teljesen át nem alakul az emberi természet, addig mindig lesznek pillanatok, amikor a háború elkerülhetetlen és jogos lesz. De ameddig csak lehet, mindig el kell kerülni a háború katasztrófáját és ennek érdekében mindent el kell követni. Kormányunk és a miniszterelnök helyesen cselekedtek, amikor a legutóbbi válság idején megakadályozták a háborút. Ha Németország betört volna Csehországba, egyetlen hatalom sem

menthette volna meg azt a teljes területétől. Ha be is avatkoztunk volna a háborúba, annak befejezése után egyetlen államférfi sem tudta volna Csehországnak ismét azokat a határokat visszaadni, amelyeket a versaillesi szerződés vont meg.

— Addig nem lehet a földön igazi béke, — mondotta Halifax, — amíg valamennyi nemzet nem egyezik meg abban, hogy a jog és nem az erőszak uralkodjék a világon. Az ilyen békealapja a megértés és az olyan országokra, mint az Egyesült-Államok és Anglia, amelyekhez történelmi körülményeik különösen kegyesek voltak, az a különösen súlyos felelősség nehezedik, hogy összes embertársaikat a miadnyánkra nézve jobb jövő felé vezessük.

A német közvélemény nyugtalankodik a cseh területen visszamaradt német lakosság sorsáért

Berlinből jelentik: A német lapok sorozatos tudósítást közölnek azokról az erőszakoskodásokról, amelyeket a cseh rendőrség, csendőrség és katonaság a cseh területen maradt német lakosság ellen elkövet. Märisch-Ostrauból 60 család kénytelen volt német területre menekülni a zaklatások elől. Sok németet elhurcoltak a csehek.

Az *Angriff* a híradáshoz hozzáteszi, hogy

a csehek eljárása nagymértékben nyugtalanítja a német közvéleményt és kétes világitásba helyezi a Prágában annyira hangoztatott irányváltást és újjászervezési törekvéseket. A cseheknek ezt az eljárását nem lehet összeegyeztetni azokkal a biztosítékokkal, amelyeket a prágai kormány a cseh területen maradt német lakosság tekintetében vállalt. Ezeket az eseteket egyáltalában nem lehet helyi jelentőségűeknek tekinteni.

Német hálanyilváníttatás Francois Poncet francia nagykövet iránt

Berlinből jelentik: Ribbentrop német birodalmi külügyminiszter szerdán díszbédet adott a Berlinből távozó Francois Poncet francia nagykövet és felesége tiszteletére. Ribbentrop ezalkalommal Hitler vezér és kancellár megbízásából átnyújtotta a francia nagykövetnek

a német sasrend nagykeresztjét. Francois Poncet volt berlini nagykövetet péntekre várják Párizsba, ahol Bonnet külügyminiszter hétfőn fogadja. A jövőhét folyamán utazik új állomáshelyére, Rómába.

A délamerikai angol dominium miniszterelnöke a német gyarmati igények ellen

Fokvárosból jelentik: Herzog tábornok, délafrikai miniszterelnök kihallgatáson fogadott egy küldöttséget, mely a háborúelőtti német gyarmatterületről érkezett Pretoriába. A miniszterelnök kijelentette, hogy a délafrikai unió nem óhajt lemondani mandátumáról és

nem kívánja azt visszaadni a Népszövetségnek. Vagyis a birtokában akar maradni a hajdani német gyarmatoknak, ami különben a mandátunterületen élő délafrikaiak álláspontját is fedi.

A láthatatlan összefüggés

(S. I.) — A kínai-japán háború döntő fordulatához ért és ami ezzel a bevégződéssel kezdődik, az egész világpolitikának, sőt talán az emberiség újkori történetének döntő fordulata.

Paál Árpád a minap rámutatott e helyen a hatalmi és gazdasági szálakra, amelyeken ez a távoli esemény Európával és Európában a mi kicsiny életünkkel összefügg. Ezeket az összefüggéseket annyi igyekezettel homályosították el és zavarják össze más oldalról, még pedig magyar nyelven, hogy érdemes e nagyjelentőségű világfordulattal ismételtlen foglalkozni és azt minél élesebben megvilágítani. Mert amilyen messze van tőlünk a kínai-japán háborúnak hártere, olyan közel vannak hozzánk azok a következmények, melyekkel ez a beláthatatlan hatalmi eltolódás igen rövid idő alatt járhat.

Az elhomályosítás e kérdés körül a kínai-japán háború borzalmainak festegetésével folyik, meg a „békeszerető kínai nép” szabadságának gyászolásával.

A háború valóban borzalmas tünete az emberi életnek. Éppen olyan borzalmas, amilyen szép és értékes kincs a szabadság.

A háborúról kétféleképpen lehet igazságkereső, becsületes lélekkel ítélni.

Lehet hinni és hirdetni, hogy a háború bűn és borzalom, de akkor el kell ítélni és vissza kell utasítani minden háborút. A kereszties hadjáratokat is, a szabadságharcokat is és általában mindazokat a csodálatos emberi erőfeszítéseket, melyeknek tanulságait Dosztojevszki vonta le a legszembetűnőbbre, amikor azt írta: „az igaz ember nem azért megy a háborúba, hogy öljön, hanem azért, hogy feláldozza magát...” A legnagyobb emberi áldozatot hozza meg valamiért, amiben hisz, amit a legfőbb földi jónak tart.

Lehet aztán úgy ítélni a háborúról, hogy az a földi élet napfénye mögött leselkedő sötét árnyék. Az egészség mellett a betegség s így az elkerülhetetlen rossz. A rossz szándékokról nem is szólva, a legjobb szándék mellett is bekövetkezhetik tehát, amikor egy dologról kétféle igazságban hisznek szembekerülő emberek. Hisznek olyan szilárdan, hogy a megalkuvást el sem tudják képzelni. Amikor tehát az érvok és a szavak végképpen kimerültek és a kölcsönös meggyőzésnek minden igyekezete meghiusult, elkövetkezik az ultima ratio: a háború.

Csak egyféleképpen nem lehet a háborúról, még a kínai-japán háborúról sem írni: úgy, ahogyan a magyar sajtó egyrésztének külpolitikusai — legnagyobbbrészt zsidók — napról-napra cselekszik.

Nem lehet a háborút borzalmas, embertelen jogtalanságnak megfesteni, amikor például azért folyik, hogy Kínát a nyugati demokráciák tőkésai, meg a keleti bolsevizmus ügynökei helyett, akik mai ottani hatalmi helyzetüket véres és kegyetlen háborúkkal szereztek meg a „békeszerető kínai néptől”, — a japán fajtestvér akarja a közös faji érdek javára megszervezni. Ugyanakkor pedig nem lehet nemes és szép dolognak hirdetni azt, hogy angol ifjakat halomra öldösnék Palesztinában csak azért, mert Balfour lord bizonyos ígéreteket tett a

CORSO MOZGÓ (HEYMAN)

Kémkedés, szerelem és hősiesség filmje a **BLOKAD 1938** (Spanyolország körülzárása). Igaz történet helyszíni felvételekkel a mai Spanyolországból. Főszerepben: **Madleine Carrol, Henry Fonda.** Kiegészítő műsor: **Vidám Társaság.**

szerencsétlen arab nép bőrére a zsidóknak, hogy ezzel megnyerje az angol világuralom törekvéseinek mindenütt a világon a zsidó sajtó és a zsidó tőke támogatását.

Nem lehet a spanyol világháborút elintézni azzal, hogy Franco személyében a sötétség tör rá a barcelonai világosságra és hogy igen helyes fordulat, ha ebből mielőbb minél nagyobb háború kerekednék, nehogy a sötétség végül is győzedelmeskedjék a világosság felett. Akik így akarnak egy egész világot harcra uszítani a nemzeti és keresztény megújódásra törekvő Spanyolország ellen, ugyanazok hüvös „tudományos” önuralommal nézik Oroszországot, ahol szerintük érdekes „szociológiai” kísérlet folyik. Ezek a „szociológusok” ártatlan orosz emberek millióinak lemeszárólását is úgy könyvelik el, mintha Oroszország egyetlen nagy élettani laboratórium volna, a legyilkolt oroszok pedig kísérleti célokra tenyésztett tengeri malacok vagy fehér egerek.

Ezeknek a tollforgatóknak igen világos és határozott vágyképük van az egész világ jövő alakulásáról s ennek az érdekében írnak, mert, sajnos, még mindig írhatnak efféleket olyan magyarok ezreinek, kiknek a maguk igazi helyzetéről sincsen meg a helyes képük és ilyen útmutatás mellett nem is lehet meg soha.

A háború borzalmas, a kínai-japán háború talán borzalmasabb, mint sok más.

Ebben a háborúban nem Kína szabadságáról van szó, hanem arról, hogy Kína teljes tehetetlensége felett ki legyen az úr: Japán-e, avagy a nyugati demokráciák tőkéje, meg az orosz állami tőke-szörnyeteg.

Az angol, amerikai, francia és orosz uralom azt jelenti, hogy a 400 milliós kínai népnek összeszűfoltan tovább kell éheznie azon a földön, ahol 40—50 millió léleknek közülök még kicsiny kunyhóra sem jut talpalatnyi föld s ezért rozzant gályákon, a folyók hátán kell nyomorult életüket tengetniük.

A japáni uralom pedig ugyanezeknek a tényezőknél azt jelenti, hogy előbb-utóbb megnyílik számukra a vándorlás útja óriási

szabad területek felé. Északon Szibéria felé, ahol a tengeri klímához szokott japáni telepes nem tud gyökeret eresztetni. Délen Ausztrália felé, ahol 8 millió angol, hajdani fegyencek ivadékaik olyan pazar bőségben élnek, mint ott-hon Angliában a lordok, mert akkora darab földet — egész kontinenset — tartanak uralmuk alatt, melyen 200 millió japáni meg kínai boldog megélhetést talál. Meg Uj-Zeeland felé, hol ugyanez a helyzet s nemkülönbben a többi ázsiai, meg afrikai gyarmat felé.

Erről folyt a kínai-japán háború és ezért nem a kínai nép szabadságharca ez, hanem csupán felső kínai rétegek kétségbeesett védekezése, hogy megtartsák azt, amit csak mai fehér kizsákmányolóik segítségével, a kínai tö-

megek örök reménytelenségének árán tudnának megtartani!

Hol van azonban az összefüggés a japáni győzelem és Európa érdekei között, amikor az ilyen veszedelmeket jelent a fehér faj keleti uralmára?

Ha az a hatalom, mely erre kifogyhatatlan keleti gazdagságra épült, inogni kezd, nagy, égető nagy lesz a szükség a békére — Európában. Szükség lesz arra, hogy az olasz és a német, az európai civilizáció e két legfőbb pillére, egyenrangú, megbékélt és kielégített felekként a többiekkel együtt alkossák Európát, ha majd igazán Európa érdekei forognak kockán. Nem lesz többé helye az „ideológiai” vetélkedésnek, sem annak, hogy kicsi népek a nagyok szolgálatában egymás bőrére szerezzenek jutalmakat. Békére lesz szükség Európában, igazságos, igazi békére, ahol mindenki megkapja a maga helyét a nap alatt.

Igy függ össze a kínai-japán háború — a kisebbségi kérdéssel.

Az angol kormány elvi döntést hozott a palesztinai új politikáról

Arab túlsullal kormányzó tanácsot létesít Palesztinában. — Keresi a végleges megegyezést az arab világszövetséggel

Londonból jelentik: A szerdai angol minisztertanácson hírszerint elvi döntés jött létre a palesztinai kérdésben. Eddig megismerősített híradás szerint a brit kormány új palesztinai terve a következő pontokat tartalmazza:

1. A rend és nyugalom helyreállítása.
2. Törvényhozó tanács létesítése, mely 8 arab, négy zsidó és egy keresztény vallású arab tagból fog állni.
3. Helyi önkormányzat az arabok és zsidók számára, kantonrendszer alapján.
4. A zsidóbevándorlás hosszabb időre való megszüntetése.

5. A londoni kormány kötelezi magát, hogy 5—10 év múlva hozzáfog egy arab államszövetség létesítéséhez, mely Palesztinát, Transjordániát, Irakot és Ezíriát foglalja majd magába.

6. E cél elérésére szoros együttműködést létesítenek a palesztinai kérdésben érdekelt államok: Anglia, Franciaország, Törökország, Irak, Egyiptom és Saudi Arabia között.

Beavatott londoni körök remélik, hogy az arabok hozzájárulnak ehhez a tervhez. A palesztinai biztos hírszerint már megfelelő lépéseket tesz ebben az ügyben.

A csizma

Írta: Lakatos Vince

Ólmos eső permetezett a koporsószerűk egéről. Sukkos Göllér Mihály a vacok szélén üldögélt és dróttal dratvázgatta az avított csizmáját. Hallgatta, hogy az ajtóhasadékon a szél dudál és azon ábellalódott magában, hogy lám, csak elemészt mindent a mulandóság. Hiába jár mesztéláb Mátyástól Katalin napjáig, hogy a lábbelit kikímélje, csak elvált az a jó csizma is. Pedig csak nyolc éves. Akkor vette két kocsis bérszalma árán, mikor az Etellel a templomban meghívték. Hát most már foltozni sem lehet, csak dróttal felerősíteni a kását kéro talpát. Etel is elkívánkozott már azóta a homokdomb oldalába vájt putriból a városi lombos temetőbe. Mejjbajba volt. Elvitte a szárazkőhögés.

Ő meg itt maradt a hat gyerekekkel, mint csirkék közt a kappan. Nyolc keserves esztendő minden eredménye ez a hat penészvirágos orcájú gyerek. Pedig amíg ő napszámkenyéren törte, emésztette magát, Etel a véres varejtékével öntözött meg ezen a négyholdas páskommon minden szem homokot. De hát a homokból már májusban kiégett a belészórt reménység, csak a királydinnyetűsök ért be mindig benne.

Az asztal alatti sütőteknőben felsív a legkisebb poronty, a nyolchónapos Jánoska.

— Edősapám, — tolja be maszatos képét a tojásládából készült ajtón a Pétör gyerek — itt a rőndér, szólítja kendet...

Mihály mellében megáll az ütő. Fergetegekre komorul taslakalapja alatt a ráncos homlok. A kézbesítő mindig veszedelmet jelent itt a sasheverői homokon. Lőbolettát, gyümölcsfapasszust, árverési papírt, adóintőt, iskolabüntetését, vagy

más efféle nemjót. Még jó, ha a derékban nem ül ott a végrehajtó, az álladalmi kormány saszemű delegátusa, akinek itt a pusztán az a missziója, hogy a Mihályok kecskéjét, malacát, libáját beanyakönyvelve a rubrikás papiroshba.

A fergetegezes képű rőndér mégis csak veszedelmet hozott. Mialatt Mihály leplajbászolja az átvételt börtarisznájának hátára fektetett papíron, a közigazgatás nagytekintélyű pusztai szerve ilyen felvilágosítást ad a pöcsétes írás tartalmáról:

— No, Mihály, nem vitted be az iskolabírságot. Most avégbűl hívnak. Úlsz majd a kóterba hat napig.

A pusztán fölsív a októberi szél. A laposon megimolyog a köd s a villámsujtotta öregnyárfa ágán beszélni kezd egy párjavesztett varju: kár, kár, kár... Mihálynak eszébeárad a hat gyerek, a szakajtóban a hat szem krumpl! Kár, kár volna szólni.

*

A baj ott kezdődött, hogy a múlt őszen, Erzsébet után elkezdett uralkodni a pusztán a tél. Már este nagy, szürke fellegek borultak a buckák fölé. Éjjel süvített a szél az ajtóhasadékon. És Etel, aki már akkor úgy köhögött a vacok szalmájában üldögélve, mint aki a halál trombitáját fújja és úgy sípolt a tüdeje, mint a szél a putri kéményében, szólt is a vásott szúr alatt álmatlankodó Mihálynak:

— Hó lössz, hajja-e, oszt nincs csizmája a Pé-törkének...

Igen, Mihály is ezen emésztette magát napok óta. Akár a putri körül szöszmötölt nappal, akár a vacokon henteregte át az éjszakát, csak az járt az eszébe, hogy az elsőskolás Pé-törkének nem jutott lábbel a nyári keresetből. Tegnap még mesztéláb tette meg az ólmos esőben a hatkilo-

méteres utat az iskoláig. Csupa kékszederjes és repedezett már a lábacsakja a hűvös hajnali harmatoktól. De menni kell, különben jön az iskolabírság. Lemocsolja az embert a tanító. Pedig — Isten látja — ő szívesen küldené a gyereket tanulni, hogy ne legyen olyan sötétféjú, mint az apja, akinek mindig szemére lobbantják a városi urak, hogy ilyen tudatlan „alfabéta”.

El is határozta Mihály, hogy hajnalban az ő csizmájában indítja útnak Pé-törkét, hogy meríthessen a tudomány kútján. Ugy sincs napszám, majd meg lesz ő a lakhangyiban, amíg a tanya körül levő egyetlen pár csizma kultúrmissziót teljesít Pé-törke lábán.

Hajnalban elállt a szél s az égen még hunyorgattak a molnárszemű, fényes csillagok, amikor Mihály kitesztotta a putriajtót és látta, hogy rájuk szakadt a téli világ. Ellapátolta kívül a havat. Azután kiszólitotta Pé-törkét a szalmából, ahol kis testvéreivel összebújva élvezték egymás melegét. A kis deák belehuppantotta lábacsakait Mihály csizmájába. Magára kapta vékony vászonkabátját, amit harmadéve vett öregszüle a városi avittpiacon. Etel a nyakába kötötte a berlinerkendőjét, beletett a tarisznycsákába egy darab földbarna kenyert és útnak bocsátotta:

— Vigyázzá, eselédöm, a hantok iránt mőnj, hogy el né vétsd az utat...

Csakhogy ilyenkor, mikor a hótakaró borítja be a buckák és vakvölgyek hátát, a hajnali derengésben nem láthatja az iskolába induló pusztai diák azokat a kis hantokat, amiket azért ásnak a homoktaposók egymástól 40—50 méter távolságban, hogy el ne tévedjenek a gyerekek ebben az egyforma világban. Pé-törke azért csak megy, megy, buckákon, völgyeken át. Nézetgeti, hogy megsubásodtak az éjjel a galagonyabokrok;

Innitzer bibornok bizalmas megbeszélése Hitler kancellárral

Bécsből jelentik: Hivatalosan meg nem erősített hír szerint Hitler birodalmi vezér és kancellár szerdán Bécsben fogadta Innitzer biboros hercegeket és bizalmas megbeszélést folytatott vele.

Első alkalommal vettek részt nők a romániai hadgyakorlatokon

Bucuresti. Saját tud. Az idei őszi hadgyakorlatokon először fordult elő a román hadsereg történetében, hogy behívták szolgálatra a nőket is és pedig öt fiatal repülőnőt, akik a román polgári repülés kiválóságai. Mind az öt értékes szolgálatokat tettek a hadgyakorlat folyamán a kék, illetve a vörös fél hadműveleteiben és az egészségügyi segélynyújtásban.

Ribbentrop német külügyminiszter Rómában

Több napig tartanak ottani tárgyalásai. Résztvesz a 16 éves fasiszta jubileumi ünnepségen.

Berlinből jelentik: Ribbentrop külügyminiszter szerdán este negyed 6 órakor elutazott Rómába. A pályaudvaron búcsúztatására megjelent Attolico olasz nagykövet is.

Ribbentrop csütörtök este 10 óra 50 perckor érkezik Rómába. A pályaudvaron Ciano

külügyminiszter és több más előkelőség fogadja. Nincs előre megállapított terv, hogy Ribbentrop tárgyalásai mire fognak vonatkozni és mennyi ideig fognak tartani. Bizonyos az, hogy Rómában tartózkodása alatt résztvesz a Marcia su Roma 16-ik évfordulójának ünnepségein.

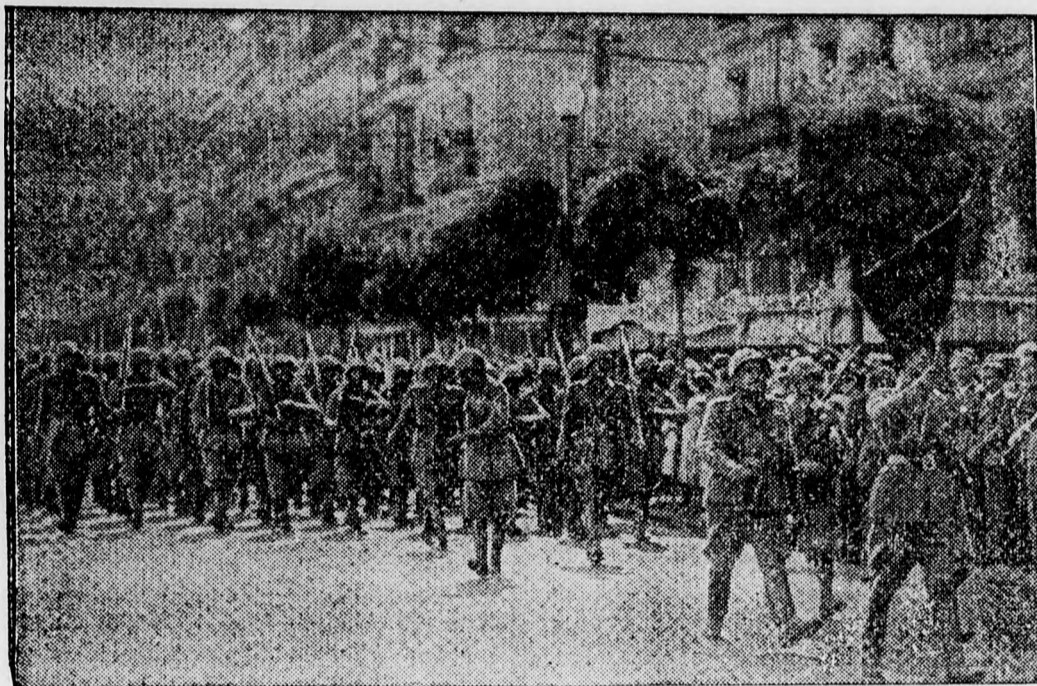
Ribbentrop az olasz-német álláspontok egyeztetéséről tárgyal a magyar-cseh kérdésben

Bucuresti. Saját tud. Az *Universul* Ribbentrop látogatásával kapcsolatban rámutat a különbségre ami a német és az olasz felfogásban

a magyar kérdést illetően jelentkezik. Berlin mérséklést tanácsol és azt is javasolta, hogy a magyar igény ne lépje túl a néprajzi határokat, míg Olaszország hajlandó katonai és történelmi szempontokat méltányolni.

Természetes volt tehát, — mondja a lap, — hogy Hitler, aki nem szünt meg halálját hangsúlyozni Olaszország iránt, szükségesnek találja az olasz felfogás tisztázását a magyar kérdésben. Valószínű, hogy Hitler pontosan informálódni akar, mely pontig hajlandó Olaszország Magyarországot támogatni, hogy egységes magatartás váljék lehetségessé?

Nem lehet tagadni a tényt, hogy Németország Közép- és kelet-európai érdekei a tengely érdekeiben alkalmazkodni kénytelenek az olasz érdekekhez, amelyek az utóbbi időben más, sürgősebb érdekek megvédése céljából sokat engedtek Németországnak. Most azonban megváltozott a nemzetközi helyzet s Olaszország nem mondhat le teljesen közép-európai befolyásáról. A Ribbentrop—Ciano tanácskozás meg fogja vizsgálni a helyzetet ebben a megvilágításban is.

A spanyolországi harcokból tízezer olasz önkéntes érkezett vissza Olaszországba. A nápolyi kikötőben szálltak partra. Képünk a Nápolyba való bevonulásukról készült.

ISMÉT MEGNYILIK A BÉCSI TŐZSDE. Bécsből jelentik: Két és fél hónapi szünetelés után csütörtökön megnyílik a bécsi tőzsde. Az egykori osztrák államkölcsonök nem kerülnek jegyzésre. Németország a kölcsöntulajdonosoknak kártalanítási ajánlatot tett.

hallgatja, hogy ropog a csizmája alatt a hó. A nagy vászontarisznyában inát veri a palatábla, meg „Betűország első virágos kertje”. A nagy csizma lötyög a pipaszár lábán. És annak a csizmának örül most nagyon. Hogy az oldalán befolyik a hó és — cupp, cupp — máris beszélget benne az olvadó latyak, az nem számít. És nem is érzi, hiszen a nagy hóban, nagy csizmában olyan jól ki lehet melegedni. És arra sem gondol, hogy ő most a kultúra mártírja, akinek két óra hosszat kell a hajnali ködben, néhol hasigérő hóban törtétnie az iskoláig. Hogy megszerezze azt a nagy tudományt, ami abból áll, hogy majd ha a világ zajától távol disznócskát legeltet a buckák között, alá tudja írni a cselédkönyvét.

Megy Pétörke a havas ágú jegenyeerdők mellett s csak arra gondol, hogy ő most csizmában megy az iskolába. Mint a gazdaggyerekek. Róka vonít a nádasban, a Bangóék tanyája felől nagy, dühös komondorok szaladnak rá a hóban és sötétben bukdácsoló kis ember-gombócra. De Pétörke nem fél. Nem olyan ő, mint a városi gyerekek, akiket még a villamoson is anyuska vagy a német frajla kíséri az iskolába. Csak szorongatja a dermedt kezében azt a bunkós koronafatot, amit a Ballák kerítéséből vágott. Az ő egyetlen kísérőjét ebben a kietlen tartományban.

Megy Pétörke, megy, törtet a havon. Egyszer csak azon veszi észre, hogy megvirradt és sehol sem lát ismerős fát, ismerős bokrot, ismerős tanyát. Az égből újra kezdik az angyalok rázogtatni a kiszakadt párnacihát. Hull, hull, a sok szép fehér pihe. Aztán felzúgnak az örök titkokat susogó nádasok, a paraszterdők csupaszágú fái között süvíteni kezd az északi szél. Pétörke szétnéz egy bucka tetején és arra eszmél, hogy elvettete az utat. Most már égeti kis lábát

a csizmába szivárgott latyak. Vézna teste megborzong és csontjait velőig járja át a visítva vágató szél. Az égi párnákból egyre sűrűbben száll a pehely és vágja a szél a Pétörke szemébe, szájjába. Ő meg csak megy, megy, törli a havat és azt sem veszi már észre, hogy a családi csizmának levált a talpa és meztelen lábával tapossa a havat. Némán, összeszorított fogakkal és kis szívében hideg kezének szorításával rohan a galagonyabokrok között. Nem tudja, hogy a tarisznájából kihullott már a palatábla és „Betűország első virágos kertje”, meg az ebédre szánt kenyérke is ott feketélik már messze mögötte a havon. A nyakán kioldózott a fakó kendő s ott lengeti már a szél egy borovicskabokron. Az avitt kabátján kifoltozta a lyukakat a hó s a szemét beleppte valami szürkesség, amiben kék-sárga karikákat látni. És azután semmit sem lát, csak fekszik a szép, fehér, puha havon, s még hallja, hogy zúg, süvít a szél, s mintha a csontból való Halál közeledne a pusztán, vagy az is lehet, hogy csak a szélben kopognak és csikorognak az ágai a kocakörtefának.

S most, ahogy beszúrta Mihály a pöcsétes írást a nád mellé, a gerendához, s újra kezdte a csizma drótozását, eszébe jutott a tavalyi zimankós este, amikor szekér állt meg a putri előtt. És leemelték róla a Pétörke meggémberedett kis testét. Ott találták meg a kutuvágók a nádas partján, a hó alatt. S akkor, ahogy a lakhangyira borult a sötét éjszaka, s hallgatta a szél zúgását odakint, meg a Pétörke mellének sipolását idebent és nézte Etel, aki éjjel-nappal imádkozott a lázzal viaskodó gyerek mellett, égne fordított arccal, kitért karokkal és csapzott hajjal, mintha elméletlen volna, — dévankozott Mihály magával és úgy gondolta el, hogy ha szegény is

az ember, a gyereke mégsem kiverni való kutya-kölyök. És úgy folytatódott a haj, hogy nem engedte el többet a gyereket iskolába, amíg csak a sötétben ki nem nyílt az első hóvirág.

A történetet ott hallottam a sasheverői homokon s nem mondták el tulajdonképpen csak a végét. Árnyékbabújt szemű, csupaször, csuparongy ember kóborolt a buckák között s odaszólt neki az egyik homoktapoló:

— Messzi-e, Mihály?

— Mögyök a városba. Csizmát parancsoltok a Pétörkének.

Kérdem, ki az a szörmök ember?

— Szögény, elméletlen embőr az. Meghibbant az eszekerere, hogy a lakhangyija lélegött harmadéve.

— Leégett?

— Le. Nem hallotta a tekintetős úr. Nagy petek vót pedig, ki is vót ujságolva. Tudja, bevitték Mihályt a csöndérök, hogy leültessék az iskolabüntetés. Amíg odavót, a hat gyerekek magára maradt a putriban. A szomszédok vetőgettek nekik, hogy éhön ne vesszőnek. Egy éjjel leesött a hó, betemette a putriajtót. Nem bírtak az ártatlanok kigyünni. Fáztak, tüzet raktak a putriban, oszt möggyulladt a nád. Másnap, ahogy Mihály a kóterbul szabadult, csak a behorpadt buckát találta a putrija helyén. Maga kapálta ki a megszenesödött csontjukat. Akkó röccsent össze az esze kereke, azúta járkál elméletlenül oszt mindég csak csizmát parancsoltat a Petörkének.

Hát így járt szegény Sukkos Göllér Mihály, akire ugyan az emberek szabtak törvényt, hogy a kultúra élet meg ne esorbithassa, de a lakhangyija homokját taposó hét pár láb közül hatra csak az Uristen magazinjában jutott csizma

Megérkezett a prágai kormány válaszigyzeke a cseh-magyar határkérdésben

**A jegyzék elfogadja a német-olasz döntőbírósgé vét.
A szlovák és ruszin kérdést ki akarja vonni a vitából,
s erre nézve nem fogadta el a magyar kormány által
ajánlott népszavazást**

Budapestről jelentik: A prágai magyar követnek szerdán átnyújtott cseh válaszigyzeke a késő éjszakai órákban érkezett meg Budapestre. A jegyzéket Kánya külügyminiszter kapta kézhez és azonnal áttanulmányozta, majd átvitte a miniszterelnökségre, ahol akkor már megjelent Teleki Pál kultuszminiszter is. Imrédy miniszterelnök Kányával és Telekivel együtt

azonnal beható tanulmányozás alá vette a jegyzéket. Imrédy miniszterelnök csütörtök reggelre minisztertanácsot hívott össze, mely a válaszigyzekeket tárgyalja meg és megállapítja a magyar kormány állásfoglalását, amelyet szintén jegyzékben, haladéktalanul közölnek a cseh kormánnyal.

Lengyelország döntőbírói bevonása esetére Csehszlovákia Románia bevonását is kívánja

Budapestről jelentik: Chvalkovszky cseh külügyminiszternek a prágai magyar követhoz eljuttatott és Budapestre küldött jegyzék szövege a következő:

— A cseh kormány bátorodik ismétlen hangsúlyozni, hogy a jelenlegi tárgyalások csak a magyar kisebbségek kérdésére vonatkoznak. Minthogy ugyanis az 1938. szeptember 29-iki müncheni megállapodáshoz tartozó jegyzőkönyv első és második pontja csak a magyar és lengyel kisebbségről tesz említést, más etnikai kérdésnek a jelenlegi tárgyalások keretein kívül kell maradnia. Ami a magyar kisebbség kérdését illeti, a cseh kormány továbbra is át van hatva attól a benső kívánságtól, hogy őszinte és gyors megoldás legyen elérhető. Ebből a célból nyújtott át október 22-én olyan javaslatot, mely az egész zárt magyar nemzeti területre vonatkozik. Ezek a javaslatok új tárgyalások alapjául adták át és azok utólagos módosításának a lehetősége fenntartott. Minthogy ezeket a javaslatokat a magyar kormány nem találta kielégítőnek, a cseh kormány egyetért abban, hogy a magyar kisebbség kérdése Németországnak és Olasz-

országnak, mint a müncheni megállapodás aláírójának döntőbíráskodása alá bocsáttassék. Más döntőbírók esetleges bevonását e két hatalom elhatározására kellene bízni. Ha ez a két hatalom elfogadja a magyar kormánynak Lengyelországra vonatkozó javaslatát, úgy a cseh kormány javasolja, hogy Románia szintén vegyen részt a döntőbírósgéban. A döntőbírósgéi határozatnak kellene megállapítania az átadandó területeknek a cseh csapatok és hatóságok által való kiürítését és a magyar csapatok és hatóságok által való elfoglalására irányuló intézkedéseket és határkérdéseket.

A cseh kormány javasolja, hogy egy magyar és cseh katonai szakértőkből álló bizottság azonnal üljön össze a szükséges intézkedések végrehajtásának előkészítése és tárgyalása céljából.

Ezek szerint a cseh kormány jegyzéke a magyar kormány által jelzett döntési módok közül a népszavazást nem fogadta el, csak az olasz-német döntőbírósgé elfogadására hajlandó. A vitatott területek azonnali átadása kérdését pedig nyitva hagyja. A magyar kormány részéről ezen a ponton várhatók további kezdeményezések.

A ruszin kormány első válsága. — Bródy kormányelnök lemondott. Volosin Agoston ukrán nemzetiségű kanonok az új ruszin kormányelnök

Prágából jelentik: Bródy ruszin miniszterelnök lemondott. Lemondásának oka az a nagy ellentét, mely a cseh központi kormány és a ruszin miniszterek között a határkérdés rendezése körül támadt. Bródy lemondása után Sirovy cseh miniszterelnök, mint a köztársasági elnök jogkörét gyakorló cseh kormány feje, Ruszinszkó miniszterelnökévé Volosin Agoston ukrán nemzetiségű kanonokot nevezte ki. Egyben megbízta Volosint és Bacinszkyt, hogy ők folytassák a magyar kormánnyal megindult tárgyalásokat.

Az új ruszin kormány három tagból áll. Ezek Volosin kanonok-miniszterelnökön kívül: Révai és Bacinszky, volt miniszterek. Pjostakot, az előző kormány államtitkárát a szlovák kormányhoz osztották be, mint azoknak a ruszin területeknek a képviselőjét, amelyek eddig még Szlovákiába van bekebelezve.

ESKÜTÉTEL TÁVBESZÉLŐN KERESZTÜL.

Prágából jelentik: Volosin kanonok, az új ruszin miniszterelnök, telefonon keresztül tett miniszteri esküt.

BRÓDY VOLT RUTHÉN KORMÁNYELNÖK ELHAGYTA AZ ORSZÁGOT.

A Német Távíratí Iroda prágai értesülése szerint Bródy lemondása könnyen a prágai kormány válságára vezethet.

Prágából jelentik: Késő este kiadott hivatalos jelentés szerint Bródy, ruszin miniszterelnököt nem felmentették, hanem felfüggesztették. Ez a hivatalos jelentés arra mutat, hogy

A ruszin kormány népszavazás érdekében tett előterjesztést a müncheni négyhatalomhoz

Hasonló előterjesztés 386 ruszin községből. — A ruszin nemzeti tanács kimondotta, hogy saját nemzeti gárdát alakít

Budapestről jelentik: A Magyar Távíratí Iroda ruszinföldi értesülése szerint a ruszin kormány október 22-én tartott ülésén foglalkozott a Magyarország és Ruszinszkó közötti határrendezés kérdésével. A kiadott jelentés első részében rámutatott arra, hogy a ruszin kormány és az egész ruszinszkói lakosság azon az állásponton van, amelyet a ruszin nemzeti tanács és a ruszin törvényhozók október elején hozott határozatukban elfogadtak. Ez Ruszinszkó autonómiáját és egységét hangoztatja. Ennek a határozatnak folyományaként a ruszin nemzeti tanács kijelenti, hogy az egész Kárpátok déli részén, a Poprádtól a Tiszáig terjedő autonóm területek egysége és oszthatatlansága alapján áll és a terület politikai helyzetének és hovatartozásának megvál-

Trikál József: Az ujszellemisség

Fűzve 105 Lei.

Trikál József professzort régóta ismeri a művelt magyar olvasó. Mindenki tudja, hogy nem az élettől elvonatkoztatott elméleti problémák foglalkoztatják ezt a világviszonylatban is nagy bölcselőt. Ő benne és együtt él a korral, nem marad a tegnapi, hanem mindig azokkal a kérdésekkel foglalkozik, amelyeket a ma vet fel. Ez a könyve is a modern kor aramlatokat veszi a filozófia mikroszkópja alá és teszi a metafizika analízáló lombkijába. Így bontja fel az aramlatokat a legaprókékosabb alkotóelemekre s így teszi lehetővé az olvasó számára, hogy minden aramlatot valódi értéke szerint becsülhessen.

a prágai központi kormány erőszakkal távolította el helyéről az úgynevezett független rutén kormány elnökét, nyilván azért, mert a prágai kormány egészen más felfogást vallott a ruszin kérdés megoldásáról, mint a ruszin miniszterelnök. Hír szerint Bródy a prágai minisztertanács befejezése után azonnal visszatért Ruszinszkóba, de nem várta be a felfüggesztést, hanem elhagyta az ország területét, nehogy a prágai kormány egyéb intézkedéseket is foganalositson ellene.

MEGSZÜNTETTÉK A NAGYPÁRKÁNYI LŐSZERRAKTÁRT. UNGVÁRON SZABAD- LABRA HELYEZTÉK A MAGYAR UJSÁGÍROKAT.

Miskolcra jelentik: A Felvidékről érkezett jelentések szerint Ungvár és Sátoraljai hely között az elmúlt éjszaka több erős robbanást hallottak, majd nagy tűz fénye villant fel. Sűrű puskaropogás is hallható volt. Egyes hírek szerint a csehek felrobbantották a nagypárkányi lőszerraktárt. Bodrogszerdahely és Ungvár között még van némi vonatkezelés, de legfeljebb egy vonat megy naponta.

A csehek szabadlábrahelyezték a három hét előtt letartóztatott magyar hírlapírókat és az Egyesült Magyar Párt titkárát. A ruszin és magyar lakosság Ungvár, Munkács és Beregszász környékén állandó harcban áll a csehekkel.

SIDOR SZLOVÁK KÉPVISELŐ A TUKA-PER KULISSZATITKAIRÓL.

Pozsonyból jelentik: Sidor Károly szlovák képviselő a Szlovák című lapban Tuka kiszabadulásával kapcsolatban vezércikket ír, amelyben azt a megállapítást teszi, hogy: „ha nem jön a fordulat, mi is mindnyájan Tuka sorsára jutottunk volna. A világ el fog szörnyülködni — írja —, ha a Tuka-per kulisszatitkái feltárnak, mert a huszadik században ilyen rafinált kegyetlenséggel tönkre lehet tenni egy embert”.

toztatását csakis teljes egészében, a déli résznek az északitól való elszakítása nélkül, vagy megfordítva tartja lehetségesnek és pedig kizárólag az egész, gyökeresen autochton lakosságnak a demokrata elvek szerinti általános népszavazás útján történendő önrendelkezési joga alapján.

A ruszin nemzeti tanácsnak ez az állásfoglalása az önrendelkezési jog és annak népszavazás útján történő érvényesítése mellett foglalt tehát állást. Ugyanakkor a ruszin nemzeti tanács azt is elhatározta, hogy a ruszin lakosság védelmére ruszin nemzeti gárdát alakít. Érdekes, hogy a határozattal egyidőben 386 ruszin község lakossága táviratban fordult az érdekelt nagyhatalmak kormányaihoz, melyben követeli az önrendelkezési jogot és a népszavazást.

Fel a fejfel!

Tudjuk, hogy a világháború után ezrével változtattak az emberek pályát. Hiába kutatunk azonban a régi emlékek között, a mai idők mást kívánnak a dolgozó embertől, mint amire tegnap megtanította az élet őket. Számos új munkalehetőség nyílt meg akkor a dolgozni akaró emberek számára, viszont az akkori munkalehetőségek egyike-másika megszűnt, vagy mint kereseti lehetőség máris túlságosan igénybe van véve.

A következőkben azokról a munkalehetőségekről lesz szó, amelyek nők számára rövid kiképzés után kereseti lehetőséget nyújtanak, hiszen igen sok esetben újszülöttől máról-holnapra kell, hogy az új kereseti forrás már jövedelmet is hozzon.

Azok számára, akik pillanatnyilag kereset nélkül állanak, vagy a közeljövőben ilyen súlyos helyzetbe kerülnek, csak azt mondhatom, hogy: fejet fel! Aki dolgozni akar, aki dolgozni tud s akiben van valami leleményesség, annak nem kell éheznie, vagy idegenbe, a bizonytalanságba költöznie családjával, hanem inkább itthon vállalni azt a munkát, amelyet messze távolban hajlandó lenne, ha csak végső esetben is, vállalni. A pályaválogatásnál a kezdet nehézségeivel meg kell küzdeni. Annak azonban, aki bátor és nem válogat, hanem minden hozzáállás, tisztességes munkát elvállal, nemcsak boldogulnia kell, hanem az új úton meg is alapíthatja jövőjét.

Mihez fogjon tehát a tietzviselő, kereskedelmi alkalmazott, vagy valamely más értelmiségi pályán működő nő, ha munkanéklívél lesz? Nem szabad azt hinnie, hogy a végső kétségbeesés ideje elérkezett számára és hogy csak a osoda segíthet rajta. Vessen számot magával és jöjjön tisztába azzal, hogy milyen munkára érez tehetőséget és kedvet, mert csak azt a munkát fogja rövid idő alatt elsajátítani. Természetesen vannak ezenkívül is figyelemreméltó szempontok, amelyek döntő fontosságúak, mert például a nagyvárosi bérpalota ötödikemeleti lakásában léppoly kevéssé gondolhat valaki gyümölcskertezetre, mint a falusi házban a gépirómásoló-rodára, vagy divattervezésre.

Miután már tisztában van a főkérdéssel és mellékkérdéssel, jöhet a szemle a lehetőségek fölött: annak a számára, aki a háztartásban jártas és, főként, aki a házkörüli munkákat szívesen végzi, annak a számára több lehetőség kínálkozik. Elsősorban a főzés és egyéb háztartási munkák. Nemcsak Londonban, hanem nálunk is megbecsülik és jól megfizetik az intelligens, jó házvezetőt, szakácsnőt. Olyan házakban, ahol több házon kívül dolgozó nő lakik, bizonyára szívesen bíznák egy, a háztartáshoz értő nőre háztartásuk ellenőrzését, esetleg vezetését. Több ilyen kisebb háztartás vezetését egy nő könnyen elláthatja. A diétás főzés mások részére egy még ki nem használt munkaterület. Négy-hat heti kurzuson tökéletesen elsajátítható. Ugyanez a helyzet a házilag készülő sandwich-eknél is. Izlésesen és jól elkészített sandwich-eket előkelő szállodák, éttermek, cukrászdák és pensióknak állandóan szállíthatni, biztos megélhetést jelent. Aki gazdaságosan és lelkiismeretesen, természetesen kellő szakismerettel készíti befőttet, jameket, teásüteményeket, cukrozott gyümölcsöt stb., az már ajánlás útján is nagy bevételre számíthat, ha kis haszonnal kalkulál.

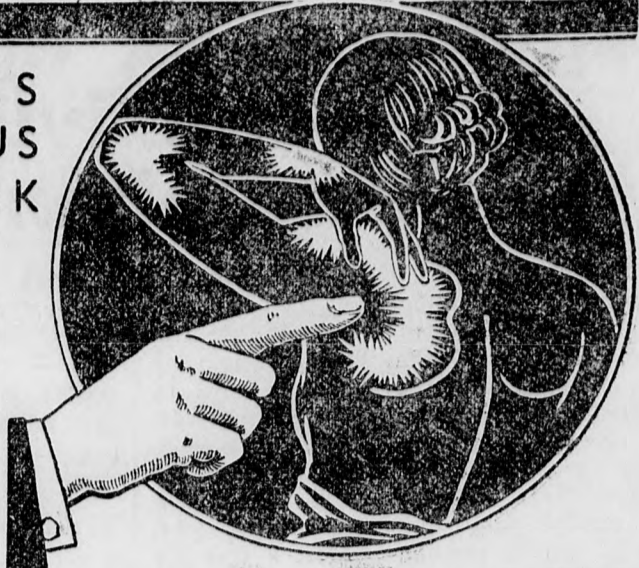
A gyermekezerető nő részére többféle kereseti lehetőség adódik. A házban és szomszéd házban lakó dolgozó nő szívesen bízza csecsemőjét, vagy kisgyermekét hozzátérő, lelkiismeretes nő társára.

Az ipar és műipar számos területén vannak még lehetőségek. Így pl. alig van nőórák és ékszerész. Ezen iparok elsajátítását melegen ajánlom. Ugyanez a helyzet szűcsök, könyvkötők és képerretekők területein. Számos kitűnő szabónőnk van, de ha „angol” munkáról van szó, akkor férfimunkást alkalmaznak. Aki erre hivatást érez magában, jól teszi, ha az angol szabásban szerez nagy gyakorlatot. Jól fizetett szakma. A kézzel szövött bűtorszövetek és kosztümszövetek kedveltek és divatosak. Akinek módjában áll egyelőre egy ilyen szövőszéket a lakásába beállítani és természetesen az ipart tökéletesen elsajátíthatja, az hamarosan 3-4 szövőszékekkel fog dolgozni. Bár nagyon sok kölcsönkönyvtár van, különösen a nagyvárosban, azok részére, akik szakértelemmel és szívvel csinálják, még mindig lehetőségei vannak ennek a pályának. Ugyanez áll a gyors- és gépirómásológára, ahol szokásosított és egyéb irodai munkákat is vállalnak. Ezt a lakásba is lehet végezni. A jó munka ajánlani fogja a munkást.

A különféle iparművészeti munkák az ügyeskezűek részére rendes megélhetést biztosítanak, különösen ha üzleti érzékkel is bír az illető és külföldi kapcsolatokra tud szert tenni. Ez vonatkozik úgy az ú. n. textilmunkára, mint pl. függöny, terítő, díszpárna, díszfehérmű, divatos hímzések és lámpaernyőkészítés, mint határolásra és különböző eljárású, modern festésekre, bordszámumunkára, famunkálatokra, ötvösmunkára és az iparművészet még több ágára.

A REUMA ÉS A REUMATIKUS BETEGSÉGEK

Dumas doktor vichy szatorvos reuma és a reumatikus betegségek című munkájában írja: Ha alakjuk érne a reuma által okozott betegségi tünetek megszüntetését, akkor át kell alakítanunk a szervezetet ama részét, amelyen ezek a reumatikus betegségeket fejlődnek, küzdünk kell a hajlamosság, az artritizmust okozó húgysavas lerakódások ellen. Fentközltek előtámasztására közülük az elanti megfigyelést:

Megfigyelésem I) X... urhölgy, 45 éves, egy reggel magához hivatott. Két napja nagyon erős fájdalmakat érez bal felső karjában. A fájdalom jellemzésére azt mondja, hogy „modárszörny” formájú területen érző a fájdalmakat. A valóságban: spontán, nagyon éles fájdalmak, amelyek a legkisebb mozgásra, vagy nyomásra fokozódnak: a fájdalmas terület a háterinc baloldalán kezdődik a lapocka területén folytatódva, az egész vállra és karra kiterjed. Főként a felső-kar első része különösen fájdalmas, az ízületekben semmi. Az izomerő annyira legyengült, hogy a beteg nem tud velem kezét adni... A fájdalmak tűrhetetlenek éjjel nem tud elaludni. Antipyrin, exalgin, fanecetin kezelés sem képes a fájdalmakat enyhíteni. Eredménytelen maradt 2 és fél gram aspirin.

forró téglát, sőt egy erős chloral, bromurál és morfiumból álló folyadék előírása is. Mindezek alig hoztak pár órai álmat. Tekintettel arra, hogy a betegnél, már hosszabb ideje, az artritizmus tünetei mutatkoznak, azt tanácsolom, hogy szedjen naponta 3 kanál Urodonal-t. A harmadik napon javulás mutatkozik. Az ötödik napon a beteg állapota kedvező, felkel és majdnem gyógyultnak érző magát. Nehány nap múlva ismét hívják: a beteg kijár, folytatja foglalkozását, azonban panaszolja, hogy a fájdalmak nem voltak el teljesen. Elkenditem, hogy szedjen továbbra is Urodonal-t.

X... urhölgyet 8 nap múlva láttam ismét, és teljesen helyre volt állva egészsége.

AZ URODONÁLT HOSSZU ESZTENDÓK ÓTA DICSERIK a világ legnagyobb orvosai

- Az URODONAL KESZÍTMÉNY ELŐNYEI**
1. Az URODONAL-t nem szokja meg a szervezet.
 2. Az URODONAL kúra alkalmával nem kell különleges étrendet követnünk.
 3. Szedhető az év bármely szakában.

A társadalombiztosító intézet orvosi kara is rendel URODONAL-t.

Kapható: Gyógyszertárakban és Drogeriákban

CHATELAIN KESZÍTMÉNY MEGBIZHATÓ MARKA

Elgázolt a vonat egy tehergépkocsit a székelyhídi vasúti átjárónál

A tehergépkocsi három utasa szörnyethalt

Székelyhid. Saját tud. Szerdáról csütörtökre virradó éjszaka 3 óra tájban megdöbbentő szerencsétlenség történt a székelyhídi vasúti átjárónál. A szerencsétlenségnek eddigi jelentések szerint három halottja van. A borzalmas szerencsétlenség részletei a következők:

Nagyvárad felől egy anyagszállító teherautó éjjel 3 óra tájban ért a székelyhídi állomás közelében lévő sorompóhoz. A teherautó, eddig még meg nem állapított körülmények között, át akart haladni a vasúti töltésen. Margitta felől azonban éppen ebben az időpontban haladt Székelyhid felé egy üres teherkocsikból álló szerelvény, amely elkapta a teherautót, pozdorjává tette és roncsait mintegy husz méteren keresztül magával vonszolta. A teherautóban hárman tartózkodtak. A gépkocsivezető segédmunkása és egy másik munkás. Mindhárman szörnyethaltak. Mindeztől nem lehet megállapítani, hogy a halálosvégű szerencsétlenséget kit terhel felelősség. Nem lehet azt sem tudni, hogy a sorompó utasai emelték-e a teherautót a várakozást. Valószínűbbnek látszik ez az utóbbi feltevés, mivel a teherautót akkord-munkára szerződítették és így a sofőr sietni igyekezett az anyagszállítással.

A szerencsétlenség színhelyére siető vasutasok az áldozatok holttestét teljesen ésszerencsés állapotban szedték fel a sínekről. A sofőr és a segédmunkás holttesteit a felismerhetetlenségig össze vannak roncsolva, a munkást pedig derékban vágta ketté a vonat kerekei.

A borzalmas szerencsétlenségről azonnal jelentést tettek a nagyváradi ügyészségnek, ahonnan bizottság szállt ki a szerencsétlenség körülményeinek bevizsgálására.

Csütörtökön reggel 9 órakor szállt ki a bizottság, hogy megtartsák a helyszíni vizsgálatot. Kihallgatták a vasúti alkalmazottakat és igyekeztek rekonstruálni a történeteket. A vasúti alkalmazottak állítása szerint a sorompó szabályszerűen le volt engedve. A teherautó előbb megállt a sorompónál, mintegy tíz perc után azonban a bentülők megunták a várakozást és felemelték a sorompót. A teherautó felszaladt a sínekre és éppen ebben a pillanatban robbant keresztül a teherautó a vasúti átjárónál. A szerencsétlenség már elkerülhetetlen volt, a mozdony derékban kapta el a teherautót. A sofőr és a segédmunkás, akik a gépkocsi elől részben foglaltak helyet, teljesen ésszerencsétlődtek, a teherautó hátsó részében ülő munkás pedig az ütközés erejétől nagy ívben a pályatestre zuhant és a vonat kerekei alá került. Mindhárman szörnyethaltak. A teherautó, mintegy husz méterre keresztül vonszolta magával a gépkocsi roncsait. A vasúti síneket ezen a szakaszon, véres roncsok, ruhafoszalványok borították. A vizsgálat, lapunk zártakor még nem fejeződött be, anyit azonban sikerült megállapítanunk, hogy a gépkocsi vezetőt Mircea Dumirescunak hívták, vlascamegyei illetőségű, kisőroje Risinescu Mihail buzeamegyei illetőségű, míg a gépkocsiban helyet foglaló munkás Sinzä Dumitru kisalmási illetőségű volt.

Mindezek néhány hónapi kurzuson elsajátítható olyképpen, hogy már néhány hét után kisebb munkálatokkal a tandíjat meg lehet keresni.

Kiseb vidéki városban és különösen faluhelyen tisztességes megélhetést biztosít a virágkertetészet, spárga-gombatermelés és gyümölcs-termelés. Nemkülönbön baromfielkeltés terne-

szetes vagy gépanyával, baromfielvelés és hizlalás, serteshizlalás, angóra-nyúltenyésztés és a mezőgazdasági munkálatoknak számos ága.

Az új hivatalos írtam megváltoztatja életformánkat, de bőséges értékekből bizonyára nem vesztünk semmit.

(—)

Kisgyermek egészségére rendkívül ártalmas a dohányfüst

Olyan szobában, ahol gyermek tartózkodik, vagy éppen hál is, dohányozni nem szabad. Sok esetben nagy megfontolatlanúság, sőt szeretlenség is a gyermekkel szemben, hogy az apa, sőt manapság igen gyakran az anya is, nem tartózkodik a szobában dohányzáskor, miáltal egészen megrontja, telefüstöli a levegőt. Egy egész rövid ideig tartó cigarettázás már megrontja a szoba levegőjét. Annál erősebben romlik meg a levegő, mennél több „porfészek” van a szobában. Mert a füst kis füstreszecskekből áll, amelyek a porhoz hasonlóan a szobában lebegnek és rászállanak a tárgyakra, ahelyett, hogy a földre szállanának, ahonnan legalább feltörölhető lennének. Így mindenbe beveszik magukat. És nemcsak a kényes és érzékeny légzőszerveknek ártanak és

okoznak gyakran gyulladást, hanem a füst mérgező részei, — amellyel a dohányos ember, ellentétben az iszákossal, a környezetét is terheli, — felszívódnak a szervezetbe. Olyan gyermekek, akik sokat tartózkodnak füstös levegőben, feltűnően sápadtak és gyakran puffadt arcúak, amit megfigyelhetünk a kávéházak és vendéglők füstös levegőjében élő pikkolóknál. Ez jele annak, hogy általános zavar van jelen a vér összetételében, vagy annak eloszlásában. Az ilyen szevezet alkalmassá lesz a rachitis fellépésére. Tehát a dohányzást szobában, ahol kis gyermek is tartózkodik, okvetlenül el kell hagyni és pedig annál határozottabban, mennél kisebb gyermekről van szó.

Mutasd a nyelved, megmondom: egészséges vagy-e?

Az emberek nem igen szokták megfigyelni rendszeresen a nyelvüket, pedig az orvos is nem ok nélkül teszi fel a kérdését a beteghez: „mutassa kérem a nyelvét.”

Az orvos vizsgáló szeme, de a hozzá nem értő is a nyelv megtekintéséből felismerhet betegségeket.

Melyek azok a betegségek és zavarok, amelyeket a nyelvről megismerhetünk? Nem a nyelv alakja, hanem színe és a lepedék az, amelyről többféle következtetést lehet vonni. Az egészséges embernél a nyelv pirosas színű, amely átmenetileg különböző ételektől változást szenvedhet.

Főleg anyagcsere- és emésztési zavaroknál fog mutatni a nyelvet fedő lepedék jellegzetes kinézetét. Lehet vastag, barnás vagy nehezen eltávolítható. A nyelv hátsó részének bevontsága a vékonybél felső részének idült hurutjára mutat. Vese- és tüdőbajoknál a nyelv csúcsán fogunk különleges bevontságot találni. Máj- és az epe kiválasztás zavarainál a nyelv sárgás színű. Gyulladásoknál éppen úgy, mint heveny fertőző megbetegedéseknél a nyelv szalonnaszerű lepedékkel bevont. Vörhenynél a nyelv egész sajtószerű és jellegzetes málnaszerű kinézetet kap. Hasihagymánál (tifusz) a nyelv széle ép pirosas, de közepe bevont, lepedékes.

A szájban bizonyos idült izgalmat kiváltó folyamatoknál, pl. a letört fog éles széle a nyelven vastag tejfőlszerű, de csak egy oldalra kiterjedő lepedéket válthat ki.

Dohányzás, különböző erős italok, valamint túlságosan fűszeres ételek, ugyancsak megváltoztatják a nyelv színét.

Érdekes, hogy a legsúlyosabb gyomor- megbetegedéseknél, mint amilyen a gyomorfekély és a rák, a nyelven majdnem semmiféle jellegzetes elváltozást nem találunk.

Különleges helyet foglal el az úgynevezett térképszerű nyelv. Ilyenkor a nyelv felületes fehéres, szabálytalan alakú vagy ívelésű fehéres foltokat mutat, melyek közepe kissé pirosas és a széle valami kicsit kiemelkedik. Gyakori a térképszerű nyelv csecsemőknél és gyermekeknél és egy bizonyos hajlamosságot mutat bőrbetegségekre. Mondják, hogy bizonyos tápszerek hozzák létre a tej, tojás, édes-ségek, melyeket a gyermek szervezete nem képes teljesen jól feldolgozni.

Ritkább esetekben felnőtteknél a térkép-

szerű nyelv bizonyos fertőző megbetegedésekre mutat és ezért célszerű ezzel az orvost felkérni.

Bizonyos izgató anyagok, dohány, gyógyszernek néha a nyelvgyökén levő szemölcsöket támadják meg, melyek kissé megduzzadnak a nyelven, de ezek jelentősége igen kicsi.

Kétségtelen, hogy a nyelv bizonyos betegségeket jelez és ezért szükséges, hogy a nyelvünkre gondot fordítsunk. De semmiesetre sem tanácsos a nyelvet erőszakos, durva behatásokkal kitenni, lepedékétől, kefével vagy kaparóval megszabadítani, mert ezzel gyulladást és különböző sérüléseket idézünk elő. Annyit tehetünk csak meg, hogy egy citromnak a héjával töröljük le a nyelvet, de egyebet tennünk nem szabad. A nyelv önálló betegségeitől eltekintve a nyelven levő változások, mindég bizonyos nagy betegségek részjelenségei és ezen alapbetegség megszűnésével a nyelven észlelt változás is szűnni fog.

Segítség és gyógyulás
mindazoknak, akik
visszértágulatban szenvednek

Fontos könyvüjdonság!

A visszeres láb, a visszértágulat

megelőzése, kezelése, gyógyítása.

Írta: Dr. Engländer Árpád

Ez a könyv megtanítja, hogyan szabadulhatunk meg a kényes, fájdalmas, kellemetlen betegségtől. **A tartalomjegyzékből:** A visszeres bajok jelentősége. — A láb vérkeringési viszonyai. — Hogyan keletkeznek a visszértágulatok. — A visszértágulat tünetei. — A visszértágulat komplikációi. — A visszértágulat okai. — A visszértágulat diagnózisa. — A visszértágulat kezelése és gyógyítása. — Kompressziós kezelés. — Műteti kezelés. — A biztos gyógyulás útja. stb.

Ara 57 lei és portó.

Világsiker

L. BURGER:

Bölcsőre hulló fények és árnyak

Egy bábaasszony naplója.

Háromnyomatu művészi fedőlap. 340 oldal. Ara 90 lei.

Németül eddig 108 kiadás jelent meg

Küzdelem a reuma ellen

Minden újságolvasó értesülhetett arról, hogy orvosi körökben úgy bel- mint külföldön, tudományos mozgalom indult meg az u. u. reuma megbetegedések leküzdésére, illetve alapos tudományos kivizsgálására. Az orvos-tudósok megállapították, hogy tudományos szempontból nem helyes, a betegek pedig nem előnyös, hogy sok oly beteget, ki izomzatában, ízületeiben fájdalmat érez és azok miatt esetleg mozgásában is korlátozott, egyszerűen a „reuma” kimondásával elintézzék. Az sem lehet, hogy a reuma szó mintegy gyűjtőnév legyen sok oly betegség számára, amelyről vagy nem tud az orvos részletesebben mondani, vagy nem kutat mélyebben, mert tudományos szempontból nem érdekli tovább az eset. Pedig az u. n. reumás bántalmak, ha közvetlenül ritkán életveszélyesek is, rengeteg szenvedésnek, hosszas munkának, sőt teljes mozgásképtelenségnek lehetnek okozói, sok ember életkedvét veszi el a nyomában sok nyomor, szegénység járhat.

A „reuma” név alatt természetesen nemcsak az izmokban, ízületekben érzett szűró, nyiláló fájdalmakat értjük, — melyeket helyesebben izom-, illetve ízületi fájdalmaknak mondhatunk — hanem a mozgószerveink számos megbetegedéseit foglaljuk össze e névvel. E megbetegedéseket egybefoglalja az a körülmény, hogy a környéki mozgatórendszerre kihelyeződő fájdalmas betegségek. Heveny állapotban az erős fájdalom-ság jellemző rájuk, mely szinte lehetetlenné, kínzóan fájdalmasá teszi a beteg testréz mozgását. Idültabb szakban a mozgáskorlátozás lép előtérbe, melynek oka részben összenövés, izmadrágok, zsigorodások, izomsorvadások, részben ilyenkor is fájdalmak, melyeket a beteg ezer idültabb szakban többnyire csak a mozgáskorlátozás érez.

A reuma szó tágabb értelemben az izmaink, ízületeink, szalagjaink, izommirigyjeink, inaink, környéki idegeink betegségét is jelenti. Azt mondhatjuk, hogy ezen reuma betegségei közül csak azokat vonjuk ki a reuma fogalma köréből, melyek vagy durvább sértés, baleset következményei (törés, ficam, stb.) vagy ismert kórokozó által (gümőkór, vérbaj stb.) előidézett gyulladások, vagy egyéb megbetegedések. A helyhez kötöttségen, a fájdalmasságon és a mozgást korlátozó voltán kívül még egy — bár igen külső — körülmény fűzi egybe az u. n. reumás betegségeket, mégpedig az, hogy ezek ama betegségek, amelyek fizikális és fűdői gyógyeljárásokkal legkönnyebben kezelhetők. Heveny állapotban főleg a meleg fájdalomcsillapító hatását vesszük igénybe: idült szakban pedig a meleg oldó, fől szívó stb. hatásán kívül a fény-, villany- és mechanikus ingerek gyógyhatásait használjuk fel mozgószervi bántalmak kezelésénél.

A reumás megbetegedések körébe nemcsak a végtagjaink, hanem törzsünk izmai, környéki idegei, ízületei is tartoznak. A csigolyaízületek betegségei igen sokfélék és kórtanuk még sok tekintetben ismeretlen. A végtagízületek betegségei is igen sokfélék, szintúgy többféle az izmok és környéki idegek betegségei, mely utóbbiak két főképviseletje a fájdalmas idegszákak (neurálgia) és az idegek lobos megbetegedései, az ideg-lobok (neuritis). A nagyszámú ízületi lobos és a mindennapos izomfájdalmakon kívül a reumához sorolható leggyakoribb betegség a néha gyorsan múló, máskor elhúzódó, de mindig igen fájdalmas lumbago (hexenschuss), a közismert és félt ischias, a szintén igen gyakori, de kevésbé közismert karidegszába, hordakóztól zsá-bák és a kínos szenvedést okozó arcidegszába.

1924-ben Van Breemen holland orvos hívta fel a világ orvostársadalmának figyelmét a reuma tanulmányozására, meg is alakult a Nemzetközi Reumaellenes Egyesület, amelynek a mi hazánkban is van fiókja. E betegség kórtanáról, lefolyásáról s gyógykezeléséről a legközelebbi testápolási cikkemben lesz szó.

Dr. N. L. I

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Nagyvárad, II. Károly király-út 5. sz.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Belföldön: Egész évre 900, félévre 450 negyedévre 225, egy hóra 75 lei.
Magyarországon: Egész évre 50 P, félévre 25 P, negyedévre 15 P.
Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepeken 24 fillér.
Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 80.037
Telefon: 12-27.

Kolozsvári szerkesztő: **dr Sulyok István.**

Kéziratokat nem örzünk meg és nem adunk vissza.

Időjárás

A bucaresti időjárásutató intézet jelentése szerint a várható időjárás: Déli szél, sok helyen eső, köd. A hőmérséklet kissé emelkedik.

HATÓSÁGI INTÉZKEDÉS A VADHÁZASSÁGOK ELLEN. Szászrégen. Saját tud. A helybeli csendőrség átiratot intézett a toplicai plébánia hivatalához. Átiratában a csendőrség annak közlését kérte a plébánia-hivattól, hogy római katolikus hívó él vadházasságban a község területén. A csendőrség intézkedése azt bizonyítja, hogy a hatóság erős kézzel akar véget vetni, a havason annyira elszaporodott vadházasságoknak.

Utcat neveznek el Marosvásárhelyen Bernády Györgyről. Marosvásárhely. Saját tud. A városi tanács tagjaival egyetértően dr Eremia Stefan városi tanácsos javaslatot terjesztett a városvezetés elé. Javaslataiban ajánlotta, hogy a Sfântul Gheorghe utcát, amelyben dr Bernády György legutóbb lakott, nevezze el a város Bernády György-utcának. A városvezetés dr Eremia Stefan ajánlatát egyhangúlag elfogadta, bizonyosságot szolgáltatva arról, mennyire méltányolja azt a városfejlesztő munkát, melyet Bernády György dr eredményekben gazdag élete során kifejtett. A határozatot már fel is terjesztette a városi tanács a belügyminisztériumhoz jóváhagyás végett. A méltányos döntés nem csupán Bernády György dr rokonai és ismerősei körében, de a város lakosságának szélesebb rétegeiben is ószinte örömet keltett.

Ne törje a fejét!

Az új Philips rádióval

szerez legnagyobb örömet családjának.

BAZILLI — DEAK

elektrotechnikai üzlete

Nagyvárad, Park szálló épülete.

Telefon: 35 — 36

KIÁLLÍTÁST RENDEZ BUCURESTI-BEN A „KRAFT DURCH FREUDE“ német munkásszervezet. Bucurestiből jelentik: A német Romániában járt dr Ley, a német munkásfront vezére, meggyezett az illetékes román körökkel a német munkásoknak a „Kraft durch Freude“ nevű szervezete bucaresti kiállításának megrendezése tárgyában. A kiállítást a „II. Károly király“ nemzeti parkban tartják meg a jövő évi bucaresti hónap kiállításainak keretében. A kiállítás céljaira új épületeket emelnek, melyeknek építési költségeit a német munkásszervezet fedezi.

Mozgalom a repülőbélyegtvény módosításának ügyében. Bucurestiből jelentik: A fővárosi kereskedelmi és iparkamara a napokban értekezletet tartott, amelynek tárgya az új repülőbélyegtvény módosításának kérdése volt. Az értekezlet foglalkozott a kereskedővilágnak a repülőbélyegtvény alkalmazása körül felmerült panaszaival. Egyszerűsített emlékiratot nyújtottak be Theodorescu légügyi miniszterhez. Az emlékirat foglalkozik a törvény azon előírásával, hogy a kereskedők kötelesek könyveket vezetni. Az emlékirat megemlíti továbbá a kihágások letárgyalásának ügyével és a felemelt bélyegilletékek kérdésével. A döntést nagy érdeklődéssel várják az illetékes körök.

UJABB KÉTSZÁZEZER TONNA BUZÁT VÁSÁROLT ANGLIA ROMÁNIÁTÓL. Londontól jelentik: A „Financial News“ c. angol folyóirat jelenti, hogy az angol kormány kétszáz ezer tonna búzát vásárolt Romániában. Ez az új üzletkötés független már a régebben létrejött négyszáz ezertonnás vásárlástól. A Lúza-mennyiség arra szolgál, hogy növelje Anglia háborús tartalékait.

Meghalt Söpkéz Sándor budapesti egyetemi tanár. Budapestről jelentik: Váratlanul elhunyt Söpkéz Sándor műegyetemi tanár, a Hungária vasöntöde elnöke. Söpkéz Sándor 1910—1918-ig a vajdahunyadi és az enyingi üzemeket vezette, majd a közjogi változás után Budapestre ment, ahol mint műegyetemi tanár értékes munkát fejtett ki. Söpkéz Sándort holnap temetik a Műegyetem előcsarnokából. Söpkéz Sándor elektrotechnikus, műegyetemi tanár 1866-ban született. A budapesti József műegyetemen nyert oklevelet, később a Charlottenburgban és Londonban folytatott tanulmányokat. Egy ideig a világhírű Siemens és Halske mérnöke is volt. Hazatérve a MAV elektromos osztályának főnöke lett. 1895-ben vasúti és hajózási főfelügyelő. 1908-ban műegyetemi tanárrá nevezték ki. 1910-ben képviselővé választották még Vajdahunyadon s a kerület 1918-ig képviselte. Jelentékeny tudományos-irodalmi munkásságot is folytatott és több, jelentős elektromos vonalat tervezett és épített, így a szászvári közponból kiinduló, száz km. hosszú 35 ezer voltos távvezetékét is.

A LEGFŐBB KARTELBIZOTTSÁG ELŐTT VADAT EMELTEK AZ ÜVEGKARTELL ELLEN. Bucurestiből jelentik: A nemzetgazdasági minisztérium elhatározta, hogy szigorú intézkedéseket fogantasson az üvegkartell ellen és ezért az üvegkartell a legfelsőbb kartellbizottság, mint fegyelmi bíróság elé utalja. A minisztériumhoz érkezett panaszok szerint az üvegkartell a következőkkel szegte meg a kartellörvény intézkedéseit: 1. Korlátozta az üvegtermelést és az üveg forgalmát minden jogos indoklás nélkül és éppen a főidény idején szüntette be hatheti időtartamra a termelést. 2. Nem tartotta magát a kartellek működésének szabályaihoz és olyan kartellmegállapodásokat kötött, amelyekről nem értesítette a minisztériumot. 3. Titkos módon működött legalább is attól az időponttól kezdve, hogy a kartellbe beléptek a scaeni és a tor-dai gyárak is, mert ezek belépését már csak akkor tudták a minisztériummal, amikor a minisztériumhoz tiltakozások érkeztek az üvegárak emelkedése miatt. 4. Nem tartotta be a minisztériummal szembeni kötelezettségeit. A Legfelsőbb Kartellbizottság véleményezése alapján dönt majd a minisztérium afelől, hogy az üvegkartell milyen büntetéssel sújtsa.

90 százalék engedménnyel fizethetők a bélyeg-keg ragasztásának elmulasztásából származó betegségélyzői bírságok. Bucurestiből jelentik: A munkásbiztosító pénztár központi igazgatósága rendeletet küldött a kerületi pénztárakhoz, melyben elrendelte, hogy a bélyegkeg hiánya miatt kivetett bírságok kilencven százaléka elengedhető, ha a megbírságot munkavezető 1938 december hó 1-ig a hiányzó bélyegeket beragasztja és a kirótt bírság tíz százalékát készpénzben befizeti. A befizetés alkalmával igazolni kell, hogy az illetőnek jelenleg nincsen hátraléka a betegségélyzőnél.

A kanton-hongkongi vasútvonal térképe, amelyen a hegyvidék is szemléltetve van feltüntetve.

Országszerte jó az őszi vetések helyzete. Bucuresti. Saját tud. A földművelésügyi minisztériumhoz beérkezett jelentések szerint az őszi vetések helyzete az egész ország területén kielégítő. A tengeri szadás az egész országban befejeződött és a mezőgazdasági munkálatok az egész ország területén búzavetésre irányulnak.

ÖTVENSZÁZALÉKOS UTAZÁSI KEDVEZMÉNY AZ ARADI ŐSZI VÁSÁRRA. Az Aradi Kereskedelmi és Iparkamara hivatalosan közli, hogy sikerült az aradi őszi vásár látogatói számára 50 százalékos vasúti kedvezményt elnyerni a CFR igazgatóságától, amely kedvezmény Arad-, Bihar- és Temes megye bármely állomásáról igénybevehető. A vasutigazgatóság rendelete értelmében azok az utasok, akik 1938. november 3—8-án között a fenti megyék valamelyikéből Aradra utaznak, november 4—9-ig ugyanazzal a vasúti jeggyel utazhatnak vissza azon állomásra, ahonnan elindultak. A visszautazásnál a vasúti jegyet az állomási pénztárnál le kell bélyegeztetni. A bélyegzés ingyen történik, a vásár látogatását igazoló vásárigazolvány alapján, amely az állomáson, valamint a főútvonalon lévő több üzletben szerezhető be 5 lei ellenében.

Halálra zuzta a malomkerék. Marosvásárhely. Saját tudósítónktól. Halálos baleset áldozata lett Kiss Sándor 46 éves maroshévízi malommester, aki Cristea Pavel malomban dolgozott. A malommester ugyanis kinyitotta a szilipeket, hogy a vizet a vízimalom lapátos kerekére engedje s így a malmot üzembe hozza. Ebben a pillanatban a szerencsétlen ember megszédült és a már forgásban levő kerek közé zuhant. Mire leállították a malmot, a malommestert már csak összeroncsolt holtestét tudták a malomárok partjára menteni.

Felhívjuk a keresztény hívek figyelmét, hogy

mindenszenti gyertya

szükségletét

MEZEI JÁNOS cégnél

Nagyvárad, Piața Uniri 2

a legolcsóbb árban beszerezhető.

KÉT TEHERVONAT ÖSSZEÜTKÖZÖTT A GÖDEMESTERHÁZAI ÁLLOMÁSON. Szászrégen. Saját tud. Szerdára virradó éjszaka súlyos vasúti szerencsétlenség történt a Marostorda megyében fekvő gödemesterházi vasúti állomáson. A Vásárhely felől jövő 50.058 számú tehervonat beleszaladt az állomáson tolató 50.038 számú tehervonathoz. Az összeütközés olyan nagy erejű volt, hogy hét vagon kidobott a vakvágányról a pályatestre. A kidobott vagonok pozdorjává zúzódtak. Megsérült az egyik mozdony is úgy, hogy csak fél napi munka után lehetett a vonalra vontatni. Emberéletben szerencsére nem esett kár, csupán az egyik mechanikus szenvedett kisebb sérüléseket. A hatóság vizsgálatot indított annak megállapítására, hogy kit terhel a felelősség a súlyos szerencsétlenségért.

Vakmerő betörők az éj leple alatt szekérre rakták és elhurcolták a maroshévízi adóhivatal pénzeszekrényét. Marosvásárhely. Saját tud. Az éjszaka ismeretlen tettesek ki akarták fosztani a maroshévízi adóhivatal pénztárát. A betörők hozzá is kezdtek a pénzeszekrény felméréséhez, miután azonban látták, hogy a munka kezdetleges szerszámaikkal nem vezethet gyors eredményre, kétkerékű szekeret loptak a közszékházról és arra helyezték a súlyos pénzeszekrényt, amelyet lakásukra akartak szállítani. A szállítás közben támadt zajra felfigyelt a község két éjjeli őre, akik azonban nem mertek közbe lépni, miután nem volt fegyverük. Az éjjeli őrek minden igyekezte arra irányult, hogy a betörők személyazonosságát megállapítsák, ez azonban az éjszaka sötétjében nem sikerült. Végre is a betörők észrevették, hogy figyelik őket, mire a szekérre helyezett pénzeszekrényt ott hagyták az utca közepén és elmenekültek. Az egyik éjjeli őr fellármazta a csendőrséget, de mire a csendőrök megérkeztek, a betörőknek már nyoma tűnt. Az adóhivatal tisztviselői megállapították, hogy a pénzeszekrényből sem iratok, sem pénz nem hiányzik, csupán a külső páncélat rongálódott meg kisebb mértékben.

LÉGVÉDELMI ELŐADÁS NAGYVÁRADON. A nagyvárad polgármesteri hivatal értesíti a közönséget, hogy október 30-án délután 4 órakor a városi színházban *Bostan Vasile* százados polgári légvédelmi előadást tart. A polgármesteri hivatal felhívja a közönséget, hogy az előadáson vegyenek részt. A belépés díjtalan.

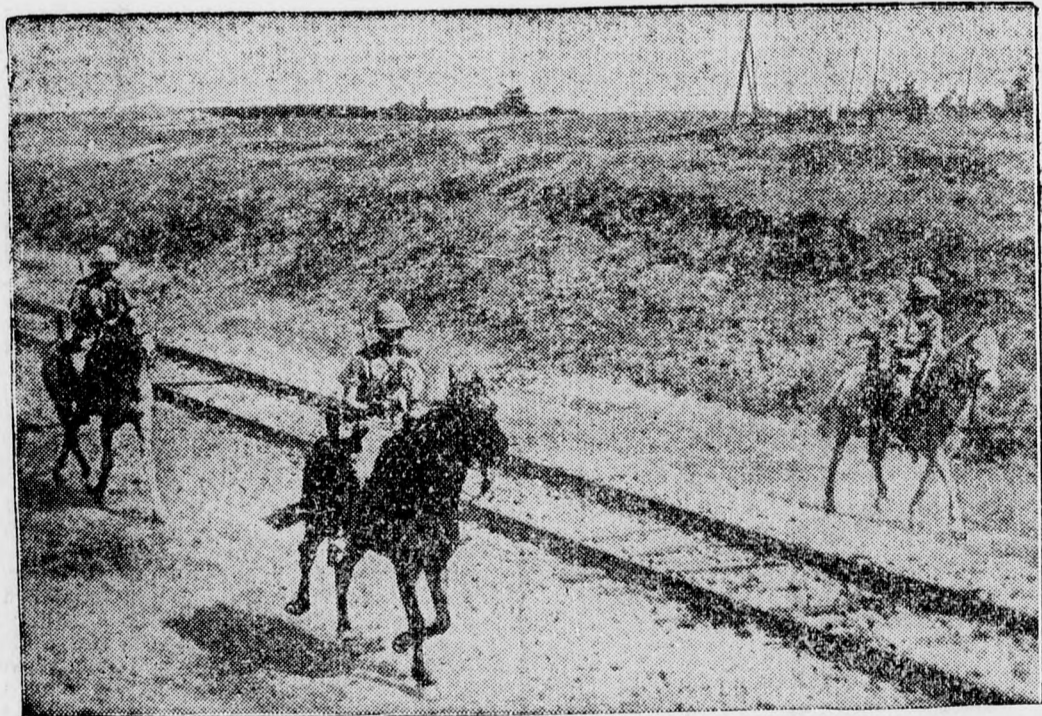
A brassói törvényszék tárgyalja Dandea Emil dr volt polgármester bűnperét. Marosvásárhely. Saját tud. Dr Dandea Emil és társai ellen — mint jelentettük — a vizsgálóbíróóság vádiratot adott ki. A vádiratban hivatalos hatalommal való visszaéléssel, hivatali sikkasztással és közvagyon hűtlen kezelésével vádolják a volt polgármestert, valamint dr Pantea Simion felfüggesztett vezértitkárt és Urzica Dumitru felfüggesztett városi főszámvevőt. Dr Dandea Emil most a semmitőszékhez beadványt intézett, amelyben más bíróság delegálását kérte a marosvásárhelyi törvényszék helyett az ügy letárgyalására. A beadvány szerint — az itteni bíróság elfogult. A semmitőszék helyét adott Dandea kérésének és az ügy letárgyalására a brassói törvényszéket delegálta.

Vendéglős bérlőt

keres a Nagyvárad Sport Egylet új helyisége részére. Jelentkez *Máthé Pálnál*. Oradea, Str. Delavrancea 12.

HADBÍRÓSÁG ELÉ KERÜLTEK A SZÉKI BUCSUJÁROK. *Kolozsvárról jelentik:* Már évszázadok óta rendszeresen megrendezik Szamosujvár környékéről a nyári búcsút a széki kegytemplomhoz. Az idén azonban nem tarthatták meg a búcsút, mivel a katonai hatóságok kiadott engedélyét a megyefőnökség az utolsó órákban hatálytalanította. Néhány szamosujvári hívő azonban mégis kiment a hagyományos istentiszteletre s ezeket az illetékes csendőrhatalóság feljelentette. A kolozsvári katonai törvényszék a napokban tartotta meg a feljelentettek, névszerint *P. Lokody Gergely* ferencrendi házfőnök-plébános, *P. Réthy Apollinár* lelkész, *Sipos Károly* nyug. plébános, *Duha Kristóf* nyug. városi tanácsos, helyettes polgármester és *Szenik György* egyházközségi pénztárnok ügyében a perfelvételi tárgyalást. Tiltott gyűlésezés címén indult eljárás ellenük. A vádlottak kijelentették, hogy egyszerű vasárnapi istentiszteleten vettek részt csupán s azon papi ornátusban segédkezett a széki görög katolikus lelkész is. Kérték a szóban forgó görög katolikus lelkész kihallgatását, amit a hadbíróóság el is rendelt és november 24-ére halasztotta el a tárgyalást.

Temetés. *Teszary Böske* 28 éves korában Nagyváradon elhunyt. Temetése pénteken délután 3 órakor lesz a Haller-kápolnából. (Erdélyi „Concordia.”)

Angol lovasjárőrök cirkálnak a palesztinai vasútvonalak, főleg a jeruzsálemi vonal mentén, hogy az arabok merényleteit megghiusítsák.

November
12
Szombat

NYOMDÁSZ BÁL
A KATOLIKUS KÖRBE

Füsttel akarta elűzni a vaddisznókat s közben erdőtüzet okozott egy falusi gyermek. Lugosról jelentik: Dascalescu Lázár tizenhároméves fiú Dunatölgyes község határában szárazfát gyújtott az erdőben. Rőzsegyűjtés közben vaddisznókat vett észre s ijedében felgyújtott egy farakást, hogy a vaddisznók a füsttől más utra térjenek. A vaddisznók tovább is mentek a tüzrakástól azonban felgyullt az erdő s mire a falusiak kivonultak, elfojtották a tüzet, négy hektárnyi terület leégett.

SZAMOSUJVÁRT SÁRGASZÍNŰRE FESZTIK A HÁZAKAT. Szamosujvárról jelentik: A város vezetősége legújabb rendeletében a magán és a középületek ujjafestéséről intézkedik. A rendelet értelmében, a jövőben minden épület külsejét egységes sárga (khaki) színűre köteles festetni a tulajdonos. A már ujjafestet házak is fokozatosan hasonló színűre festendők.

Felülvizsgálják a városi tisztviselői státust. Nagyvárad. Saját tud. Chirila Augustin polgármester elhatározta, hogy a jelenlegi tisztviselői státust felülvizsgálatnak veti alá. Meg akarja állapítani, hogy az érvényes és jóváhagyott tisztviselői szervezeti szabályzat hány állást ír elő, az egyes ügyosztályokban és ezzel szemben ténylegesen hány tisztviselő működik az ügyosztályok szolgálatában. Ennek a megállapítása céljából délutánonként az ügyosztályvezetők bevonásával megbeszéléseket tart és pontról-pontra átvizsgálja az összes városi alkalmazottak helyzetét, megállapítván, hogy kik működnek a tisztviselői szabályzat alapján és kik azok, akik az előírt létszám fölött szerepelnek és működnek. Ez a részletes munka még több napot vesz igénybe s annak eredményéhez képest fogja a polgármester a maga intézkedéseit megtenni. Tegnap délelőtt elterjedt a városházán annak a híre, hogy a városnál 22 megüresedett tisztviselői állást nyilvános pályázat útján rövidesen betöltik. Ez a hír teljesen téves. A polgármester ezt munkatársunk előtt a leghatározottabban megcáfolta.

ELTEMETTEK A REPÜLŐGÉP-SZERENCSÉTLENSÉGEK ÁLDOZATAIT. Bucaresti. Saját tud. Szerdán, ünnepélyes keretek között temették el a repülőgép-szerencsétlenségek áldozatait. Constantában a halott pilóták egy részét a constantai katonai temetőben helyezték örök nyugalomra, másrészt, így Constantin *Negru* főparancsnok holttestét is. Bucarestibe szállították, ahová este 10 órakor érkezett meg a holttesteket szállító vonat.

Fizetik a nyugdíjakat Nagyváradon. Saját tud. Az október havi nyugdíjak fizetését — mint jelentettük — csütörtökön kezdték meg az új rendszer szerint. Eddig ugyanis az volt a szokás, hogy a nyugdíjasok alfabetikus sorrendben jutottak hozzá illetményeikhez. Ebben a hónapban azonban a számféjtés végett benyújtott nyugdíj-könyvekről kiadott sorsszámokat veszi figyelembe a pénzügyigazgatóság és a következő sorrend szerint fizetik a nyugdíjakat. Csütörtökön, az első napon 1—800 sorszámgig fizették, pénteken 800—1600-ig, szombaton pedig 1600—2400 sorszámgig kaphatják meg az októberi nyugdíjikat. A pénzügyigazgatóság szigorúan figyelmezteti a nyugdíjasokat, hogy mindenki személyesen jelentkezék illetményének felvételére, mert akik indokolatlanul távol maradnak a nyugdíjfelvételtől, azok csak későbbben juthatnak járandóságukhoz.

A BIRKÓZÁS MAGYAR VILÁGBAJNOKÁT SÜLYOS BALESET ÉRTE. *Debrecenből jelentik:* *Kárpáti Károly*, a könnyűsúlyú birkózás magyar világbajnokát, súlyos szerencsétlenség érte. Szerdán délután testedzés közben eleszött és egy éles szerszámba esett, amely hasfalát négy helyen megbeszesítette. *Kárpáti* nagy vérvesztéssel szenvedett, de megsérültek a belső és a veséje is. Azonnal kórházba szállították és műtétet hajtottak rajta végre. Ma már a gyógyulás útján van.

Zürichi nyitás. Párizs 11.77 egynegyed, London 21.04 háromnegyed, Newyork 440.50, Brüsszel 74.55, Milánó 23.20, Amszterdam 239.80, Berlin 176.50, Prága 15.12 fél, Varsó 82.75, Belgrád 10, Bucuresti 325.

Segítséget esd két szegény, tehetetlen öregasszony

Két szegény, tehetetlen, 70 éves öregasszony: özv. *Lázár Sándorné*, aki kezére-lábjára béna és özv. *Sipos Jánosné*, aki ágybanfekvő beteg — fa nélkül, betévíz falat nélkül, a legnagyobb nyomorban tengődik a vágóhídi hideg fubarakban. Hozzánk fordultak nagy kétségbeesésükben és általunk kérik a jószívű embereket, akik már annyiszor siettek hívó szavunkra szegényeink segítségére: — enyhítsenek ennek a két elhagyott, nyomorgó öreg asszonynak nehéz sorsán. Tegyük lehetővé számukra, hogy a hideg őszi és téli napokban tüzet rakhassanak a hideg, széljárta fubarakban s legalább egyszer napjában ellhangtathassák éhes gyomruk követelő sürgetését.

Pénz- és természetben (tüzifa, hosszabb ideig eltartható élelmiszer) adományokat kiadóhivatallunk készséggel továbbít.

A magyar filmfeliratok

Bucurestiből jelentik: A belügyminisztérium propagandaügyi osztálya most választotta a mozitulajdonosoknak a filmplakátok és filmfeliratok ügyében hozzáintéztett beadványára. A döntés szerint a filmszínházak falragaszain a mozidarabok címeit akadálytalanul lehet nyomtatni magyarul, németül, vagy oroszul, de a román címnél nagyobb és a kisebbségi szövegnél kisebb betűket kell használni. A plakát többi része csak románnyelven lehet. Bucurestiben jelentés szerint a filmfeliratoknál is alkalmazni lehet a kisebbségi nyelveket.

Ez a rendelkezés természetesen csak közményes eljárás után lehet életbe, mert a filmfeliratokat nem helyileg, hanem központilag, a bucuresti filmvállalatoknál készítik el, még pedig azelőtt, mielőtt a filmcenzura jóváhagyja a bemutatásra kerülő mozidarabokat. A többnyelvű filmfeliratok elkészítése többletköltséggel jár és magyarul kifogástalanul tudó fordítók alkalmazását teszi szükségessé azonkívül, hogy a technikai eljárás módszereinek megváltoztatását is igényli. Nem elég tehát a propagandaügyi minisztérium elvileg történő döntése, arra is szükség van, hogy a bucuresti nagy filmárdekeltségek is elszánják magukat a régi állapot visszaállítására. Tudni kell ugyanis, hogy a filmfeliratok kérdésében nem teljesen azonos az érdeke a nagy filmeseknek és a kis mozioknak. A mozitulajdonosok voltak legutóbbi ellen, hogy a kisebbségi nyelveket leoperálják a filmekről, mert tudatában voltak annak, hogy a mozik látogatottsága erősen meg fog csapanni. A bucuresti gyárosok azonban csak azt számították, hogy az egynyelvű filmfeliratokon megtakaríthatnak valamit. Arról megfeledkeztek, hogyha a kisebbségi közönség egyrésze lemond arról a tipikus népszórakozásról, a velük üzleti viszonyban álló mozik fizetőképessége is csökken és ez nekik sem válik előnyükre. Mostanig talán ők is eljutottak annak a felismerésig, hogy kapzsiságuk nekik sem használt.

Szerkesztői üzenet helyett

A Magyar Lapok október 18-iki számában „Szerkesztői üzenet helyett” címen nézetünket közöltük egyik olvasónkkal, aki azzal a kérdéssel fordult hozzánk, hogy a tulajdonában levő tollrajzot nem „Palma” készítette-e? A tollrajz olvasóink leírása szerint repülő anyagtól ábrázol s a kép alatt a következő felírás olvasható:

„Jacobus Franco Formis con Primi legio Palma.” Ez a felirat — mint azt egyik munkatársunk válaszában kifejtette. — nem bizonyítja feltétlen azt, hogy a képet Palma Vecchio, vagy unokaöccse, Jacopo Palma készítette. A régi szövegekben u. i. a nagybetűket nem lehet mindig olyan értelemben venni, mint ma. Régi olasz írásmódnál ígékötőknél is gyakori a nagybetű s az „f”, „s” betűt is jelenthet. Így tehát a szilágysági rajzon levő aláírás a következőképp fejthető meg:

„Jacobus Franco Formis con primi legio Palma”.

vagyis: „Jacobus Franco Formis, Palma első légiójából”, ami azt jelentheti, hogy a mester első iskolájának egy növendéke rajzolta a szárnyas, trombitás angalt, alighanem vázlat volt ez valamelyik Palma festményhez.

Ezzel kapcsolatban most Mindszenti György plébános levelet intézett hozzánk s a következő érdekes feltevését közli velünk:

„A kép aláírását én így olvasnám: „Jacobus... con Privilegio Palma”, mert a művészettörténelem nem tud arról, hogy a festőiskolákat légióknak nevezték volna, sem primó, sem más jelzővel. Ha privilegiumot fogadunk el, ésszerű, hogy egy Palma a Vecchio tanítványt sejtünk a kép szerzőjéül.”

Amint ezekből a sorokból kitűnik, — ha csak a kép feliratát tekintjük — valószínűbb tehát, hogy a tollrajz magától Palma Jacopo il Vecchiotól, a tizenötödik században élő nagy olasz festőtől származna. A kérdés azonban annyira problematikus, nem tehetünk egyebet, minthogy olvasónk figyelmét ismételtelen felhívjuk, járjon el a legnagyobb körültekintéssel a kép eladása körül, miután nem lehetetlen, hogy az tekintélyesebb anyagi értékén kívül a művészettörténelem számára is nagyjelentőségű felfedezést jelent.

A kiadóhivatal üzenetei

Hetter György. Levelemben foglaltakat egyelőre tudomásul vettük. — Vizi M. Valami megoldást fogunk keresni, hogy kérésének eleget tehesünk.

Apróhirdetések

Lakás
szavanként 3 lef

Kiadó
2 szobás, konyhás száraz lakás, villanyvilágítással november 1-re. Nagyvárad, Str. Axente Sever 13. szám.

Kiadó
udvari lakás: 2 szoba, előszoba, konyha, kamara, november 1-től Nagyvárad, Str. Bratianu 61. szám.

Kiadó
azonnal egy különbejárattal udvari butorozott szoba, fürdőszobával. Nagyvárad, Str. Averescu 37. szám.

Irodának
alkalmas 2 szoba, november elsejére kiadó Nagyvárad, Maria királyné-tér 3.

Egy
szorgalmas bejáróné felvétetik. Nagyvárad, Take Jonescu-u. 24.

Kétszobás
kerti modern lakás november 1-re kiadó. — Nagyvárad, Delavrancea-utca 10. szám.

2 szobás
komfortos lakás november 1-re kiadó. — Nagyvárad, Str. Ingusta No. 26.

Allást nyec
szavanként 2 lef

Bejáróné
délutánra felvétetik. — Nagyvárad, Str. Pasteur 13. szám.

Német
házikisasszonyt keresek délutánra. Nagyvárad, Str. Ciorgariu 23. sz. Kasza.

Keresek
tanítónót vidéki családnak. Nagyvárad, Str. Ciorgariu 23. sz. fez. Kasza.

Allást kecs
szavanként 1 lef

Német kisaszony
gyermek mellé ajánlkozik. Nagyvárad, Str. Moldova 38. szám.

Adás-vétel
szavanként 3 lef

Használt
jó karban lévő irógépet megvételre keresek. — Cím a kiadóba.

Kisebb
Zefir kályhát megvételre keresek. Nagyvárad, Str. A. Treb. Laurian 18. szám.

FUHA CEMOT
állandóan vesz a Szent László-nyomda r. t. Oradea.

Télikabát
nagyobb fiú részére eladó. Nagyvárad, Pasteur-utca 79. szám.

Télikabát
jó állapotban 13-16 éves fiúnak eladó. — Nagyvárad, Str. Ciorgariu No. 8. II. kapu

Veszek
mindenféle papírt és könyveket, ruhaneműt és ócskaholmit. Hívásra házhoz mezegek — Klein Dező. Nagyvárad, Str. Budai Deleanu 2. szám.

Különféle
szavanként 3 lef

Jól
bevezetett iparüzem 500 ezer lef tőkehozzájárással terjeszkedésre tárat keres. Érdeklődők levélbéli ajánlatát „Jó vállalat” jeligen a kiadóhivatal továbbítja.

SPORT

Előrelátható volt a balsiker...

Anglia — Európa válogatott 3:0 (2:0)

A labdarugás magas iskoláját csillogtatták az angolok a „század” mérkőzésén. Nem értették meg egymást az európai válogatott-csapat tagjai

Londonból jelentik: Mintha valóságos varázsmondat ismétlődne évről-évre, most is ezzel a mondattal kell kezdenünk a nagy mérkőzésről szóló beszámolókat: ezuttal sem sikerült otthonukban legyőzni az angolokat! A kontinens csapata súlyos vereséget szenvedett Londonban. A spanyolok, franciák, németek, olaszok, magyarok és csehszlovákok után, Európa legjobb labdarugóiból összeállított válogatott sem tudta bevenni az angol labdarugás várát.

Az angol labdarugó szövetség fennállásának hetvenötödik évfordulója alkalmából rendezték meg az ünnepi mérkőzést. A londoni Arsenal pályán nézőterén hetvenötezer néző jelent meg. Ott voltak a nézőtérén az európai labdarugás vezérei is, a francia Rimet, a nemzetközi szövetség elnöke, az olasz Mauro, a holland Lotsy, a svájci Schriker, a német Herberger és sokan mások. — Ezután a hagyomány megcáfolódott, a pályára nem ereszkedett le a híres londoni köd, ragyogó, napsütéses időben kezdődött a játék. A két csapat a következő összeállításban lépett a pályára:

Anglia: Woodley—Hapgood, Sproston—Willingham, Culis, Copping—Matthews, Hatt, Lawton, Gouldem, Boyes.

Európa válogatott: Olivieri olasz—Foni olasz, Rava olasz—Kupfer német, Andreolo olasz, Kitzinger német—Aston francia, Braine belga, Piola olasz, Zsengeller magyar, Brustad norvég.

Játszott tehát a magyar Zsengeller is. Sajnos, az ő esetében beigazolódott, hogy a „bábeli csapat” tagjai nehezen értik meg egymást. Zsengeller például nem tudott értekezni Piolával, aki csak olaszul tud. Így Zsengeller nem is tudta kifejtetni teljes tudását.

Anglia válogatottja fölüeny tudású játékkal győzött, miután a Kontinens csapata pillanatig sem tudta kétségessé tenni az angol győzelmet. Az angol csapat mintha csak a jubileum fényét akarta volna emelni, szinte önmagát mutatta fel. A labdarugás olyan magas iskoláját mutatták be, amely kétségtelenné teszi, hogy az angol labdarugás még mindig felülmúlja az európai futball színvonalát. Az angol csapat játéka olyan nagy-erű volt, hogy fellekesítette és magával ragadta a hatalmas közönséget, amely helyenként egész „olaszos” lendületű hangorkánál ünnepelte a csapatot. Az angolok komolyan vették a játékot és pompás kondícióban játszották végig a mérkőzést. A játék utolsó negyedórájában is éppen olyan frissen mozogtak, mint a mérkőzés elején és a harmadik gól után is éppen olyan akarással küzdöttek, mintha az elérendő góltól függne a

mérkőzés sikere. Az angol csatársor a jellegzetes angol „W-alakzat”-ban játszott, még hozzá — kölételesen.

Európa csapata — amelyet rosszul állítottak össze — mindent elkövetett, hogy becsületesen állja meg a helyét, de a különböző nemzetiségű játékosok egymástól eltűtő stílusát nem sikerült egysebbe hangolni. Az európai válogatott az olasz játékosok által alkotott gerincre épült fel. A kapus, a két hávéd, a középfedezet és a középcsatár tehát a csapat hosszanti tengelyét adták az olaszok. Ez szabta meg nagyjában a kontinens csapatának taktikáját is, amely azonban csak a védekezésben vált be. Ez is csak abban az értelemben, hogy sikerült megakadályozni azt, hogy a kitűnő angol csatárok még több gólt rugjanak. A Kontinens csapata egyébként csak a második félidőben tudta helyenként nyitni a játékot.

Az első félidő teljesen egyoldalú játékkal telt el. Az angolok egymás után vezették támadásait, míg a Kontinens közvetlen védelme nagyze-rűen küzdött. Oliveri kapus a védhetetlennek látszó labdák egész sorozatát tette értelmetlenné. A 21. percben Matthews szélső leszálad, zsinórban szálló beadását Lawton veszi át, akinek labdáját Hall kapja. A jobb öszekötő egyet fordul és mintegy tizenkét méterről küldött erős lövése a felső sarokban köt ki. 1:0-ra vezet Anglia. A második gólt a 38. percben Lawton szerezte. Az alig tízenyolc éves angol középcsatár kiváló teljesítménye volt ez a gól!

A második félidőben mintha kicserélték volna a Kontinens csapatát. Energikusan és bátran küzdenek és több veszélyes helyzetet teremtenek. Bár az 5. percben Lawton lövését csak gyönyörű vetődéssel tudta szögletre tolni Oliveri, a 6. percben már Aston nagyserű lefutása végződik kitűnő beadással. Braine kapja a labdát, lö, de Woodley az utolsó pillanatban véd. A Kontinens csapatának támadásai rendszerint a jobbszárnyon indulnak és a fürgé francia szélső a 8. percben is az angol kapu előtt terem. Már csak Woodley-el áll szemben, aki azonban megzavarja a kapura törő csatárt, átvágja a labdát Brustadnak, aki bevihetné kapuba, de elhamarkodva lö és a labda az üres kapu mellett, a fényképezés között köt ki. A 16. percben Aston mészeli lövése alig ment kapu mellé. A 14. percben Piola lövését az utolsó pillanatban tudja a kapu fölé öklözni a kapus. Ezzel véget is ér a nagy gólszerzési alkalmak sorozata és ismét az angol csapat kerül fölénybe. Az angol játékosok nagyszerűen értenek ahhoz, hogy tökéletesen fedezzék a Kontinens játékosait. A 15. percben Matthew beadását Lawton lövi és Oliveri kapu fölé öklözi. A ziram ezután némileg lassabb lesz. A 28. perc azután végleg megpecsételi a Kontinens csapatának sorsát. Lawton mintegy tízenyolc méterről hatalmas bombalövést küld a kapura, amelyet Oliverinek csak kiöklöznie sikerül. A labda Gouldenhez kerül, aki habozás nélkül kapuba küldi. (3:0.)

A félidő utolsó perceiben Braine, majd Piola lövését védi az angol kapus. A Kontinens csapata szemmeláthatólag igyekszik a becsületgólt megszerezni. Közben azonban majdnem újabb gólt rugnak az angolok: a 43. percben Goulden nagy bombáját csak kivételes bravúrral sikerül védenie Oliveri kapusnak. A mérkőzés az angol kapu előtt fejeződik be — miközben már erősen besötétedik — Braine fejesét védi Woodley.

Jewel a mérkőzés angol játékvezetője lefújta a mérkőzést és az angol közönség percekig ünnepelte mindkét csapatot.

Ha egészséget és fiatalos ruganyosságát meg akarja őrizni, testét ápolnia és valamilyen sportot űznie kell! Olvassa el és fogadja meg

Mit kell a sportolónak saját testéről tudnia?

c. mű értékes tanácsait.

Irta dr. Kellner Daniel orvos. 217 oldalon 42 ábrával és műmellekletekkel rendkívül gaz-ragon illusztrálva. Ara csak 105 lef.

LEGUJABB

De Monzie francia közmunkaügyi miniszter feltűnő beszéde a szovjet ellen fordult

Kifejtette, hogy Párizsnak Középeurópában nincs feladata

Párizsból jelentik: De Monzie, közmunkaügyi miniszter, a szocialista Unió képviselője, Etampesben egy gyűlésen beszédet mondott, mely egész Franciaországban nagy feltűnést keltett. A beszéd külpolitikai vonatkozásában ugyanis a miniszter ezeket mondotta:

— Csodálattal, de egyben csodálkozással látom, hogy tartalékosaink haladéktalanul eleget tettek a mozgósítási rendelkezések, holott fogalmuk sem volt azokról a szerződésekről, amelyekért életüket kellett volna áldozniuk. A mi parasztjaink nem tudták, hogy kik azok a szudéta nemzetek, de készen állotta arra, hogy vérüket ontásák, jól-lehet Franciaország nem is vállalt fegyveres szavatosságot a középeurópai határokért. Nincs

okunk szegyenkezni. A szeptembervégi napokban nem kevesebbet, hanem többet tettünk, mint amire köteleztük magunkat. Egyesek amiatt panaszkodnak, hogy Középeurópában kisiklott kezünk közül az irányítás. Nos, a valóságban Párizsnak nem volt feladata az, hogy Középeurópában irányítson és vezényeljen.

De Monzie végül ironikus célzást tett Moszkva irányátára.

— Ez a nagy hatalom — mondotta — mely pedig állítólag korlátlan erőforrások felett rendelkezik óvatosan tartózkodott minden mozgósításról. Nos, kisértélen dolog, hogy most éppen szovjet részről akarnak nekünk leckét adni a szerződések iránti hűségéről és hazafiasságról.

A cseh válaszigjegyzékről sokáig tartó megbeszélés folyik a magyar minisztertanácsban

Belső ellenmondások a válaszigjegyzékben. — A vitatás nélküli területek azonnali átadása

Budapestről jelentik: A magyar kormány csütörtökön délelőtt fél 11 órakor rendkívüli minisztertanácsra gyűlt össze. Megelőzően a magyar szakértő-bizottságok az érdekelt minisztériumokban egész éjszaka dolgoztak, hogy a csütörtöki minisztertanácsra az anyagot előkészítsék. A minisztertanács lapunk zártakor még folyamatban van s előreláthatólag még hosszú ideig fog tartani, miután sok részletet kell a prágai válaszban igen behatóan megvitatni.

Politikai körökben különösen azt tartják szövevényességek okozójának, hogy a prágai válasz egyes részei között ellentétek vannak. Prága például azt javasolja, hogy a magyar-lakta területek kiürítésére és a magyar csapatok és hatóságok által való elfoglalására vonatkozó módokat és határidőket az olasz-német döntőbíráóság állapítsa meg; azonban ugyanakkor a jegyzék végén felajánlja, hogy magyar és cseh katonai szakértőkből álló bizottság üljön össze a szükséges intézkedések végrehajtásának előkészítése és gyorsítása céljából. Nyilvánvaló, hogy az ellentétes felajánlások zavaró és késleltető halogatásra vezethetnek s ezért a politikai körök biztosra veszik, hogy a magyar kormány a vitatatlant területet azonnali átadásáért határozottan állást foglal.

Az *Uj Nemzedék* értesülése szerint nyomban a minisztertanács döntése után a magyar kormány azonnal megteszi mindazokat a diplomáciai lépéseket, amelyek a cseh jegyzék által is hangoztatott gyors és teljes megoldást lehetővé teszik.

A MAGYAR KORMÁNY FELHIVATALOS LAPJA A GYORS ELINTÉZÉST SÜRGETI.

Budapestről jelentik: A felhivatalos *Buda-pesti Hírlap* a cseh válaszigjegyzékkel foglalkozva, hangoztatja annak jelentőségét, hogy a prágai kormány a népszavazás helyett a döntőbíráóságot választotta. Ez arra mutat, hogy Prága fél a népszavazástól. Magyarország igazsága

tudatában, vállalta a népszavazás kockázatát, Prága bizonyára tudja, miért nem mutatott erre hajlandóságot. Megállapítható, hogy a hétfőn átadott magyar jegyzék nem talált Prágában arra a megértésre, amit a békére vágyó világ megkívánt volna. Az újabb prágai jegyzékben csak annyi haladás van, hogy Prága is gyors rendezést kíván. A magyar közvélemény nyugodt affélől, hogy a magyar igényeket most már semmiféle taktikázással nem lehet lealkudni. A magyar közvélemény minden eszköz-labavetését kívánja, hogy azt a területet, amelyet a csehek sem tesznek vitássá, haladéktalanul megkapják. A lap végül rámutat a ruszinszkói forradalmi jelenségekre, amelyeknek politikai következményei megfigyelhető azokból a prágai táviratokból, amelyek a ruszin kormányban beállott változásokról adnak hírt.

LETARTÓZTATTAK A VOLT RUSZIN MINISZTERELNÖKÖT.

Varsóból jelentik: A lengyel lapok értesülése szerint Brodyt, a felfüggesztett ruszin miniszterelnököt, a csehek letartóztatták. A letartóztatás híre Lengyelországban nagy megdöbbenést keltett. Nyilvánvalónak tartják, hogy Prága bosszúból rendelte el Brody letartóztatását, mert a vezetése alatti kormány az örendelkezési elv alapján a népszavazás mellett szállt síkra. A lengyel lapok a letartóztatást Európára kiható botránynak nevezik és türehetetlennek mondják, hogy Prága a népek örendelkezési jogát ilyen brutálisan megsértse.

Mozgósínházak műsora:

APOLLÓ: A 14-ES FUTÁR. Luise Rainer és William Powell-lel.
CORSO: BLOKAD 1938. Madlein Carrol, Henry Fonda-val.
DORIAN: FLANDRIAI GÁRDA. Marcelle Chantal-lal.

Megadják Franco tábornoknak a hadviselési jogot

Idegen teherhajók nem mehetnek a spanyol vizekre

Párizsból jelentik: A „Figaro” londoni tudósítása szerint valószínű, hogy Franco tábornoknak legközelebb megadják a hadviselési fél jogát. Ennek következménye az lesz, hogy a Barcellona ellátását végző angol teherhajók többé nem kerhetik a nyílt tengeren a hajóhad támogatását. Chamberlain reméli, hogy ez intézkedés nyomán újabb közvetítést kísérelhet meg Spanyolországban. A „Jour” londoni értesülése szerint az alsóház összeülésekor Chamberlain közli majd elhatározását, hogy november 15-ikén életbeléptetik az angol-olasz egyezményt.

Letartóztatták a jugoszláv fasisták vezérét

Belgrádból jelentik: Szerdán este feltűnő letartóztatás történt Belgrádban. A rendőrségen előállították és őrizetbe vették a Zbor nevű jugoszláv fasiszta alakulat vezérét, Ljotics Dimitrijt, Wapa, belgrádi papirgyárost és Lazarevics Laza volt képviselőt, a Zbor szervezet egyetlen volt képviselőházi tagját. A belgrádi sajtó a letartóztatásról még nem számol be, mert hivatalos jelentést az éjszakai órákig nem adtak ki. Elterjedt hír szerint Ljoticsék széleskörű akciót akartak indítani és ennek céljaira röpiratokat állítottak elő.

Roosevelt elnök gyöngének tartja a félelemre épített és karddal kikényszerített békét

Washingtonból jelentik: A *New York Herald Tribune* által rendezett évi összejövetel alkalmából Roosevelt elnök kijelentette, hogy mindazok, akik átérték az elmúlt napok súlyos óráit, nem kételkedhetnek többé abban, hogy a népek mennyire óhajtnak a tartós béke megteremtését. Az Egyesült Államok kormányának célja az, hogy ezt a kívánságot felhasználva, olyan alapelveket állapítson meg, amelyek egyedül szolgálhatnak az állandó béke alapjainak. Egyre nyilvánvalóbbá válik, hogy az olyan béke, amelyet a félelemre építenek, nem tartósabb a karddal elért békénél.

Roosevelt kifejtette ezután, hogy Amerikának szüksége van arra, hogy folytassa fegyverkezését.

— Nem akarunk semmit sem elvenni másoktól, — mondotta, — de arra törekszünk, hogy jó viszonyt teremtsünk minden nemzettel, hiszen ma az egész világ szomszédunkká vált. A jószomszédosság elve azonban magában foglalja a kölcsönösség bizonyos kötelezettségeit, amelyekbe beletartozik az is, hogy békésen hajtsuk végre a változott szükségletek által követelt változtatásokat és felhagyjunk az olyan politikával, mely félelmet és aggodalmat kelt.

P. Raoul Pius S. J.:

Papi elmélkedések

Erre a könyvre azt fogja mondani minden pap, ha három oldalt olvasott belőle: ez nekem való! — A híres francia páter annyira eltalálta a magyar papi karakter izlését, gondolatkörét, hogy úgy látszik, mintha külön a magyar papságnak írta volna munkáját. Elmélkedései rövidke, élénke, lendületesek és gyakorlatiasak. Minden elmélkedése alig több másfél oldalnál.

Ára kartonkötésben 216 lef.

